

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

KAKŠNA NEBEŠKA KRASOTA JE JASEN
KOBLOK!

KAKO VELIČASTEN PRIZOR JE

POGLED V NEBO!

SONCE SE OB ZORI PRIKAŽE IN OZNANJA,

KAKO ČUDOVITA NAPRAVA JE DELO

NAJVIŠJEGA...

VELIK JE GOSPOD, KI GA JE NAREDIL,

SAJ NA NJEGOVO BESEDO HITI

PO SVOJI POTI...

PA LUNA, Z VSEMI NJENIMI MENAMI,

TA ZNANILKA MESECEV IN TRAJNO

ZNAMENJE!...

LEPOTA NEBA SO SIJAJNE ZVEZDE,

LESKETAJOČ OKRAS NA GOSPODOVIH

VIŠAVAH...

Sirah

Želja po čistosti...

Sovraštvo, egoizem in vsakršna zaprtost nam presedajo. Prav tako vojna, Setnično čiščenje, ubijanje, tatvine, nasilje. Presedata nam zavist in prepir politikov. Presedata nam amoralna in pornografija, tako prepogosta po televiziji in v življenju.

Vse to me lahko zavaja: ali se sploh še spleča biti čist?

Oziram se okrog sebe: iščem čistost.

Da, še jo vidim. Vidim jo v obrazu otroka - imenujemo jo nedolžnost. Vidim jo v pogledu iskrenega človeka, v sončnem zatonu, v lepoti cvetice, v potoku, ki žubori med travo. Vidim jo v kristalno čistih gorah.

Vse to je čudovito, daje mi pogum in veselje za moj vsakdan. Vse to me dviga.

Toda mojemu duhu ne zadostuje, ker tudi jaz lahko vse to spremenim, popačim, umažem. Pogled gre više, k izvoru vsega. Tam je Čistost!

In tu zagledam Tebe in Te molim: daj, da bom lep tvoje lepote, čist tvoje čistosti, poln tvoje ljubezni, bogat tvojega bogastva.

Daj mi zvestobo, da bom vsak dan videl lepoto dneva in življenja...

d.j.

15. avgust

Marijino vnebovzetje

O Mariji se je od zmeraj veliko pisalo in govorilo, in vendar jo verniki prav malo poznajo. Tu pa konec koncev ne gre za poznanje, kolikor pa za sprejetje čudovite edinstvene osebe in njene vloge v Cerkvu in zgodovini odrešenja. Pred njo in za njo ni bilo in nikdar ne bo enake, ker jo je Bog določil za mater svojega Sina. Zato jo je obdaroval s posebnimi, izrednimi sadovi; bila je spočeta brez izvirnega greha, po smrti pa jo je Bog vzel k sebi z dušo in telesom. Te zadnje resnice se spominjamo prav 15. avgusta. Bog ni hotel, da bi njeno vse življenje čisto telo trohnelo v grobu.

Ljudska pobožnost se zna približati Mariji. Zato so njena

svetišča središča pozornosti kristjanov in jih verniki zmeraj povsod napolnjujejo. Slovenski narod ni nikdar imel svoje zemeljske kraljice; rad pa imenuje kraljico Marijo.

Katera je Marijina naloga danes? Približati ljudi Sinu. To pomeni, da se moramo v pobožnosti do nje rešiti vsakega sentimentalizma in zaprte osebne koristi ter jo prositi, naj moli za nas, da bi se lahko približali in živeli po evangeliju.

V Kani galilejski je med poroko rekla služabnikom: *Naredite to, kar vam bo naročil!* To ponavlja tudi nam. Sprejmimo to naročilo! Prav to je namreč jedro pobožnosti do Matere božje.

16. avgust Sv. Rok

O tem svetniku nimamo točnih zgodovinskih podatkov. Neko poročilo pravi, da se je rodil leta 1295 na Francoskem. Kot odrasel je vse imetje razdal med reveže in se napotil v Rim. Tedaj je razsajala kuga, ki so jo prinesli mornarji z Vzhoda. Posebno skrb je posvetil prav tem bolnikom in jim stregel. Prišel je do Rima in tudi tu nadaljeval svoje dobrodelno opravilo. Ko se je vračal, se je še sam nalezel te bolezni. Nekaj časa je ležal med hudimi bolniki, potem pa se je umaknil v gozd in živel kot samotar v skromni koči. Končno se je vrnil domov, a so ga someščani v Montpellieru obdoličili vohunstva in ga zaprli v ječo, kjer je umrl leta 1327.

Njegova odlika jeta, da se je razdaljal za bolnike, predvsem okužene s kugo, in s tem tvegala svoje življenje. Kmalu po njegovi smrti se je - v srednjem veku, ko je kuga močno divjala - razširilo česčenje tega svetnika.

V naših krajih ga častijo verske skupnosti v Nabrežini in na Repentabru.

24. avgust Sv. Jernej

Bil je apostol, toda o njem vemo zelo malo. Istovetimo ga z Natanelom, ki ga je Jezus po poročilu evangelista Janeza pohvalil: »Glej, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.« On pa mu je odvrnil: »Učenik, ti si Sin božji, ti si kralj Izraelov.« Njegovo ime večkrat srečamo ob apostolu Filipu, saj sta bila kot prijatelja vedno skupaj. Ko so se apostoli razšli po Jezusovem vnebohodu, je tudi on šel na apostolsko pot v Indijo in Mezopotamijo, morda celo v Egipt. Umrl je strašne mučeniške smrti: živemu so mu strgali kožo s telesa in ga nato umorili.

Njegov god se praznuje od 9. stoletja dalje. Na Tržaškem ga častijo župnije v Barkovljah, Mačkoljah in na Opčinah.

28. avgust Sv. Avguštin

Sv. Avguštin štujemo med tiste cerkvene osebnosti, ki so položile temelje cerkvenega nauka za cela stoletja in bodo njegovi spisi vedno ostali »na dnevnem redu« v zgodovini in kulturi Cerkev.

vini in kulturi Cerkev.

Avguštin se je rodil 13. novembra 354 v Tagastu v sedanji Alžiriji. Njegova svetniška mati sv. Monika je veliko trpela zaradi nelepega življenja svojega sina in je goreče molila za njegovo spreobrnitev. Kasneje je Avguštin v svoji knjigi *Izpovedi* postavil veličasten spomenik svoji materi.

Malo se je učil, rad se je zabaval v lahkotni družbi; ker pa je bil zelo nadarjen, je postal profesor in dosegljivo sijajno kariero v Tagastu, Kartagini, kasneje v Rimu in Milanu, kjer je zablestel kot odlični predavatelj. Tu je spoznal škofa sv. Ambroža, ki mu je uspešno pokazal pot do Boga. Dal se je krstiti. Avguštinova mati je doživela to zadoščenje, a je kmalu umrla. Avguštin pa se je vrnil v Afriko, kjer je živel meniško življenje. Postal je duhovnik, rad je pridigal, predaval, veliko pisal. Kasneje je postal tudi škof. Umrl je 28. avgusta leta 430.

Vsem priporočamo njegovo delo *Izpovedi*, ki ostaja in bo ostalo eno izmed velikih del svetovne literature, ker je trajno sodobna razprava o človekovi naravi in problemih. Njegova podoba in njegovi spisi so za nas tako sodobni, ker pač doživljamo tudi sedaj težke in razburkane čase; vsakemu verniku so lahko kašipot za življenje.

Nov nuncij za Slovenijo

Sv. sedež je imenoval novega nuncija za Slovenijo; ta je **Edmond Farhat**. Obenem je bil imenovan za nuncija v Makedoniji. Po rodu je Libanonec in se je rodil v maronitski družini (maroniti so katoličani posebnega obreda). Doslej je upravljal razne službe v Vatikanu; nazadnje je bil imenovan za odgovornega voditelja urada za odnose s palestinsko osvobodilno organizacijo.

V Sloveniji ga čaka odgovornost priprav za obisk sv. očeta maja prihodnje leto. Kot Libanonec in maronit bo lahko lažje razumel zamotane igre na Balkanu.

Iz ruševin vstaja albanska Cerkev

V Albaniji je okrog 400.000 katoličanov, prav toliko pravoslavnikov, ostali pa so muslimani. Enver Hodža je bil prepričan, da je zatrl vsako vero v svoji državi. Ko pa je sedaj konec partijske diktature, vidimo, kako vstaja iz ruševin prenovljena Kristusova Cerkev. Danes je v Albaniji okrog 80 duhovnikov in 180 redovnic. Nekateri so prišli s Kosova in Bosne, drugi od drugod. V Skadru je semenišče in v njem 120 semeniščnikov; imajo tudi bogoslovje in 15 bogoslovcev. Precej delavni in številni so frančiškani, ki so v Skadru obnovili svojo provinco in samostan.

Ko je mati Terezija iz Kalkute zaprosila, da bi smela k svoji umirajoči materi, so ji tedanje oblasti prošnjoo zavrnilo, sedaj pa je mati Terzija odprla v Albaniji kar osem svojih hiš in ima številni naraščaj.

Gospodarsko pa je Albanija na psu, čeprav ima precej naravnih pogojev (dosti vode, rodovitne doline). A kaj, ko je prejšnji režim mislil le nase; v deželi so zgradili od 800 do 1000 bunkerjev, a nič cest. Zato ni nič čudnega, če slišimo, da ljudje bežijo iz Albanije z vsemi mogočimi sredstvi in na vse mogoče načine. Mislijo, da bodo lahko na Zahodu, posebno v južni Italiji, našli paradiz...

K.H.

Evangelij življenja v slovenščini

V založbi Družine je izšel slovenski prevod papeževe okrožnice *Evangelij življenja*. Gre za okrožnico, ki je v laičnih krogih izzvala živahne kritike, ker obsoja tako evtanazijo kot splav, in to prav odločno. Kritiki pa okrožnico najbrž niso prebrali, ker v njej papež zagovarja predvsem pravico do življenja slehernega človeka, ker je oseba in ker je samo Bog stvarnik in gospodar življenja.

Frančiškani na Kostanjevici in Sv. gori

V torek, 8. avgusta, so izvedli zamenjave v vodstvih Frančiškanskega samostana in župnijske cerkve na Kostanjevici nad Novo Gorico in v baziliki Matere božje in božjepotnem središču na Sveti gori.

Pater Niko Žvokelj je z mesta predstojnika Frančiškanskega samostana in župnika na Kostanjevici odšel v božjepotno postajo pri Novi Štifti na Dolenjskem. Na Kostanjevico pa je prišel za predstojnika in novega župnika p. Matej Papež, ki je bil zadnjih 6 let gvardijan na Sveti gori. Na Kostanjevici je že služboval, in sicer v letih 1969-71 kot kaplan. Med novostmi, o katerih smo v Kat. glasu sicer že poročali, je tudi ta, da bo mesto gvardijana v baziliki in božjepotnem središču na Sveti gori prevzel frančiškanski p. Pashal Gorjup, ki je doslej služboval v Šiški v Ljubljani.

Vsem omenjenim patrom frančiškanom na novih mestih, ki so jim bila zaupana, želimo uspešno delo pri izpolnjevanju njihovega verskega poslanstva.

M.

Devet papežev v našem stoletju

Kot vemo, je papeštvo postavil sam Kristus. Obnavlja se z volitvami in ne po nasledstvu; njegovo poslanstvo je služba in ne oblast. Življenje papežev je posebno poglavje, ki se ga ne da primerjati s civilno zgodovino, čeprav je z njo tesno povezano. V zgodovini papežev stopajo v ospredje osebnosti posameznikov, ki so s svojevrstnimi prijemi reševali probleme svojega časa.

Leon XIII.

To stoletje je že videlo devet papežev. Zadoščenje nam tudi zato, ker želimo, da bi imel Janez Pavel II. zadoščenje do čaka ti novo tisočletje, katerega začetek tako vneto pripravljamo.

V začetku tega stoletja je na Petrovem prestolu sedel stari papež **Leon XIII.**, ki je dosegel častljivo starost 99 let in je papeževal od leta 1878 do l. 1903. Človeštvu je zaklical: »V prejšnjem stoletju si je človekova norost izmislila absurd smrti Boga; vi, ljudje novega stoletja, pazite, da ne uničite človeka! Vzrok je vedno isti: vrsta krivic pod pritiskom egoizma.« Boril se je proti krivicam, ki jih je doživljala delovna sila, tudi z znano encikliko o delavskem vprašanju *Rerum novarum*, ki jo je izdal l. 1891.

Sledil mu je **Pij X.** (1903-14), ki je že proglašen za svetnika, kar pa pravzaprav ni zelo pogosto za sodobnega papeža. **Benedikt XV.** je vodil Cerkev v letih 1914-22 in se je javno zavzel za naše pravice. **Pij XI.** je bil papež v letih 1922-39, od leta 1939 do 1958 pa **Pij XII.**, ki je zavzel zelo jasno in odločno stališče proti vojni in diktaturam. Sledil mu je »dobri papež« **Janez XXIII.** od leta 1958 do l. 1963, papež koncila in velikih ekumenskih zamisli. V letih 1963-78 je papeževal **Pavel VI.**, s katerim so se začela velika

Pij XII.

pastoralna potovanja. Leta 1978 je bil 33 dni papež **Janez Pavel I.**; za njim pa je nastopil svojo službo sedanji **Janez Pavel II.**, ki bo šel v zgodovino kot najizrazitejši papež tega stoletja. Želimo mu, da bi tudi on - kakor se je zgodilo z **Leonom XIII.**, ki je leta 1900 slavil sveto leto v 90. letu starosti - v moči in zdravju vodil božje ljudstvo na prehodu v novo tisočletje.

Janez XXIII.

do l. 1963, papež koncila in velikih ekumenskih zamisli. V letih 1963-78 je papeževal **Pavel VI.**, s katerim so se začela velika

Janez Pavel I.

do l. 1963, papež koncila in velikih ekumenskih zamisli. V letih 1963-78 je papeževal **Pavel VI.**, s katerim so se začela velika

Dušan Jakomin

19. navadna nedelja

Kakor božji skavti

Silvester Čuk

Drugo polovico letošnjega julija je bil v Čezsoči pri Bovcu velik tabor slovenskih zamejskih skavtov. Poleg skavtov in skavtinj iz Goriške, Tržaške in Koroške so na njem prvič sodelovali tudi skavti iz Slovenije. Geslo tega velikega tabora, ki mu skavti pravijo *jam-boree*, je bilo: *Vedno pripravljen!* To je odgovor na skavtski pozdrav: *Bodi pripravljen!*

V luči nedeljskega evangelija je skavtski pozdrav zelo globok. Jezus nas s svojimi besedami o pripravljenosti in čuječnosti opozarja, da tukaj na zemlji samo »taborimo« in moramo biti vedno pripravljeni »pospraviti šotor« in oditi. Ljubljanski kanonik Josip Šimenc je v svoji knjižici *Misleči kristjan* zapisal: »Kristjano mora biti vedno pripravljen umreti ali prejeti sveto obhajilo.« Z drugimi besedami: vedno mora biti po skrivnostnih vezeh milosti povezan z Bogom, ki ga je postavil na

svet, da bi mu z izpolnjevanjem njegove volje zvesto in z veseljem služil. Iz življenja Don Boscovega učenca svetga Dominika Savia je znano, da je na vprašanje, kaj bi storil, če bi mu povedali, da bo čez eno uro umrl, odgovoril: »Mirno bi se igral dalje.« Mladi skavti na pozdrav svojih vodnikov *Bodi pripravljen!* gromovito odgovorijo *Vedno pripravljen!* Med kristjani bi našli bolj malo takih, ki bi iskreno in brez strahu na Gospodov klic odgovorili *Vedno pripravljen!*

Naše krščanstvo je velikokrat zaspalo - nič se nam ne ljubi potruditi za dobro, predajamo se ravnodušnosti, mlačnosti, ki je zelo nevarna bolezen. Posledica te je otopelost, kar je nasprotje pripravljenosti, čuječnosti. Bolezen ravnodušnosti je zelo razširjena v sodobnem svetu, ki ga je okužil praktični materializem, nevarnejši od dialektičnega materializma, ki je umrl že pred nekaj leti, čeprav ga marsikje še niso pokopali.

Praktični materializem obrača pozornost ljudi k stvarim, ki so vabljive, a strašno minljive. Če pustimo, da te stvari postanejo naš »zaklad« in zasvojijo naša srca, potem v njih ne bo več prostora ne za Boga ne za sočloveka. »Uživajmo, dokler smo mladi! Samo emkrat živimo,« so gesla, po katerih se ravna mnogi »krščanski« ljudje našega časa. Nekateri še rečejo, da se bodo zresnili in spokorili kasneje, na stara leta, preden bodo umrli. Kdo pa jim zagotavlja, da bodo imeli čas za to?

Biti pripravljen pomeni biti čuječ, buden; pomeni trezno razmišljati o življenju. Biti pripravljen pomeni znati odpreti vrata Bogu, ki trka. Biti pripravljen pomeni živeti po božjih zapovedih. Biti pripravljen pomeni sprejeti ljudi, ki nam jih na pot življenja pošilja Bog, da bi z ljubeznijo do njih zoreli v njegovi ljubezni.

Žgoče teme v Italiji, pri nas in na Balkanu

Italijanski parlamentarci so šli na počitnice v popolni negotovosti glede političnih perspektiv v državi: usoda Dinijeve vlade je negotova in vsi se še niso sprijaznili z dejstvom, da jeseni volitev ne more biti. Diniju podaljšujejo življenje bojazen političnih prvakov pred porazom na volitvah, ugodno gospodarsko stanje in počasna, toda stalna krepitev lire in ne nazadnje tudi želja parlamentarcev, da obdržijo privilegije in si prislužijo pokojninsko dobo. Negotovo je tudi stanje strank in koalicij, obenem pa politično pozornico stalno razgibavajo razne afere in škandali, zaradi katerih si navaden državljani upravičeno postavlja vprašanje, ali obstaja sektor javnega življenja v Italiji, ki bi bil zares imun pred sleparijami in organiziranim kriminalom. Potemtakem je razumljivo, če si nekateri krogi postavljajo vprašanje avtonomije pred korumpiranim Rimom in niso povsem brez možnosti, da uspejo.

V zadnjem trenutku, tik preden je parlament šel na dopust (Italijani bi rekli »in zona Cesarini«), se je senatorju Bratini posrečilo vložiti zakonski osnutek za zaščito slovenske manjšine. Prej je odlašal in zavlačeval, češ da se da osnutek še izboljšati in podobno. Nič ni popolno in osnutka ne bodo v Rimu sprejemali takega, kot je bil predložen. Zato je bila tudi povsem odveč velika skrb nekaterih, ki so sodelovali pri njegovi sestavi, da mora osnutek biti realističen in upoštevati dejanske možnosti uresničitve. Praksa pa nam vsak dan dokazuje, da je treba z Italijani v zahtevah biti maksimalisti: če zahtevaš dosti, dobiš malo, če zahtevaš malo, ne dobiš nič. To ni nobena modrost, mi pa ostajamo skromni. S skromnostjo nas zadnje čase pita tudi Miloš Budin, ki se boji, da smo manjšinci v željah in zahtevah preveč radikalni in nas prepričuje, da je pri iskanju manjšinskih pravic boljše se zakamuflirati s fratelanco in se skrivati za naprednimi italijanskimi silami. V bistvu to pomeni odpovedati se samo-

stojnemu manjšinskemu predstavitelstvu, zajamčenemu zastopstvu in ne prav zanemarljivemu delu nacionalne zavesti. Stališča levičarjev do zajamčenega zastopstva so v tem pogledu zelo jasna in nedvoumna, kakor je bil Miloš Budin zelo jasen in nedvoumen v svojem komentarju o uspehu Slovenske skupnosti na ustavnem sodišču glede pokrajinskih volitev. Miloš Budin tega ni izkoristil kot dokaz jasne protislovenske diskriminacije in sednaji uspeh kot uspeh vseh Slovencev. Kot da bi ga bilo sram pred italijanskimi kolegi, je raje minimiziral vlogo pokrajine in poudarjal, da se razmerja tako in tako ne spremenijo.

Sosedova krava je spet našla gostoljubje na Primorskem dnevniku. Tudi Bojan Brezigar se boji, da bo krknila, ker drugi to škodoželjno želijo. Brezigar bi se moral potolažiti in si mirno privoščiti dopust, saj so zadeve že lepo urejene po predvidenem tiru in po predvidenem geslu: pustite nas, da delamo (Berlusconi nima tu nič opravka), kar hočemo.

Vojna na Hrvaškem in v Bosni je komentatorjem nudila izhodišče za vrsto komentarjev, ki ne odsevajo poznanja situacije, so ideološko obarvani in zavestno mešajo napadalce s tistimi, ki se branijo: tako npr. še danes ni jasno, kolikšen val beguncev je sprožila hrvaška vojska s svojo ofenzivo v Krajini, toda že prvi dan je ubežnikov bilo več kot tisoč, za nekatere kar dvesto tisoč, in na dlani je bila obtožba Zagreba, da izvaja povsem enako etnično čiščenje, kot prej Srbi v Krajini in Bosni. Ofenziva se je napovedala dalj časa, saj je bilo moralo biti vsakomur jasno, da Hrvati ne morejo pristati na status quo. Modre čelade so samo zakoličile prejšnjo situacijo in če bi to šlo naprej, bi Hrvati imeli državo razbito na dva dela in bi še naprej izgubljali dragocena sredstva iz turizma. S svojim uspehom, ki mu je sicer botrovala ilegalna oborožitev, toda drug izhod ni bil možen, so razočarali nekatere italijanske desničarske kroge, ki

so imeli skomine po Dalmaciji. Zanimivo je, da je avstrijski densičar Heidar navijal za Tuđmana, italijanski pa za Miloševića: očitno so nekaj imeli za bregom.

Hrvaška ofenziva je bliskovito naredila konec secesiji srbske Krajine. Vojni dogodek, ki ga moremo seveda lahko samo obžalovati, ker vsak strel in vsaka granata prinašata smrt, razdejanje in revščino, bo lahko sprožil končno fazo sporazumevanja na Balkanu; vprašanje pa je, ali bosta Zagreb in Beograd toliko modra, da ne bosta skušala izkoristiti muslimanske šibkosti v svojo korist, kot mnogi pričakujejo. Če bo tako, se bo zadeva čez nekaj desetletij ponovila.

Če problema ni, si ga pač moraš izmisliti. Tako so nekateri začeli govoriti o perečem vprašanju srbskih beguncev v Trstu, ki je popolnoma izmišljeno. V Trstu so res številni Srbi, toda to so delavci iz notranje Srbije, ki se sem vračajo že desetletja, zdaj pa jih je še nekaj več zaradi krize doma. To vprašanje je umetno in služi pač tistemu, ki hoče ustvarjati napetost ob mejah. -S

Mučni pohod beguncev proti Banja Luki

Hrvati so udarili

Na tleh bivše Jugoslavije je v zadnjem tednu Hrvaška izvdla sicer pričakovano ofenzivo na t.i. srbsko

Krajino, ki pa je le doživela nepriča-kovan razplet. Srbski uporniki iz Krajine se niso upirali in so samo gledali, kako bi čimprej zbežali, in tako so lahko Hrvati v dobrih tridesetih urah osvobodili Knin in skorajda celotno ozemlje, ki jim po mednarodnih priznanih mejah sicer tudi pritiče.

Televizija nam je pokazala, kako so Hrvatje slavili; videli smo slavje v Zagrebu in Kninu, kjer so hrvaški vojniki po treh-štirih letih spet razobešili svojo zastavo. Mislim, da ni potrebno izgubljati besed o tem, da so vodje srbske Krajine ušli na varno v Bosno, ki jo nadzirajo bosanski Srbi. Televizija pa nam je spet pokazala, kdo je pravzaprav žrtev vojne: otroci, ženske in starejši ter nemočni ljudje. Spet smo bili in smo še priče pravi

selitvi naroda, saj srbski narod beži iz Krajine. Tako se bo izpolnilo nenapisano pravilo, po katerem bo Hrvaška država Hrvatov, Srbija Srbov. In Bosna? Zaenkrat se še ne ve, kako bo, saj je v bistvu razdeljena na srbske in muslimanske dele; sedaj pa v Bosno svojo močjo vstopa tudi Hrvaška, ki bo gotovo imela in hotela obdržati močan vpliv predvsem v Hercegovini.

Karadžić ima velike težave z oblastjo in predvsem z generali, ki jih vodi Mladić; ta je spet pokazal, da se zna boriti samo proti nemočnemu civilnemu prebivalstvu. Ko ima opravka z močno vojsko, pa se umika, kot so se umaknili Srbi iz Krajine. Bosanski Srbi so tudi zahtevali poseg Srbov iz t.i. Jugoslavije, a se je lisjak Milošević prekleto dobro zavedal, da bi ga pomoč srbskim bratom tokrat stala preveč, in je zato žrtvoval Krajino. Mednarodni pritisk nanj je vseeno premočan, gospodarski embargo pa spravlja že itak šibko jugoslovansko gospodarstvo na kolena; zato se mu najbrž ni splačalo pomagati bratom Srbom v Krajini.

Govori se sicer, naj bi se Milošević in Tuđman dogovorila za Krajino, a je to težko verjetno, pa čeprav ni nemogoče, kot pač ni nič nemogoče na Balkanu. Verjetno pa je, da so Američani dali svoj placet Hrvatom za ofenzivo, s katero so osvobodili Krajino. Rusi pa so, kot v času hladne vojne, nekaj in moljaje sicer protestirali, kaj več pa ne. Človek takoj pomisli na Churchillov znameniti papriček, ko je med pogajanja na Jalti ponudil Stalinu ob koncu vojne razdelitev Jugoslavije na pol in pol. Jalta torej, če pa že ne prav Jalta, pa vsaj njen duh!

Edina žrtev vojne in vedno bolj žrtev (!) so pa le Bosanci. Zanje ni še nič določeno; ve se samo to, da jim vsi kradejo zemljo, da jih sedaj pobijajo Srbi, a za bodočnost ni rečeno, da jih ne bodo spet tudi Hrvati. Usoda Sarajeva pa je negotova. Zasedba Krajine pomeni vsekakor določeno stabiliziranje odnosov na Balkanu, kar pa še ne pomeni, da se je vojna v Bosni tudi končala.

Ena stvar pa je gotova: Zahod je v tej vojni izgubil svoj obraz, OZN pa je pokazala, da zanjo ni več pravega razloga, da sploh obstaja. Patetični vojaki OZN so samo farsa dobrega vojaka, njihovi vodje pa bolj skrbijo za svoje plače kot pa za blagor njim zaupanih Bosancev. OZN v Bosni nima več kaj iskati, morda samo še svoj umazani in dvojni obraz in gotovo izgubljeni ugled.

Še eno dejstvo. Hrvati so dali Bosancem lekcijo, ki so se sicer že sami prej naučili, a so tokrat samo dobili neizpodbitno resnico, dokaz, da je res tako, kakor svetu pravijo že vsa leta vojne, ko prosijo za orožje. Če hočejo od Srbov dobiti in imeti prostor za življenje v Bosni, si ga morajo sami priboriti z orožjem. Vse drugo so samo besede, pa naj gre za Akašijevo prazno »flancanje« ali pa za neko švedsko učeno besedičenje.

Jurij Paljk

POGLED V SLOVENIJO

Ob mogoči nevarnosti za našo državo spet vsi strnjeni!

Dogodki v Bosni in Hercegovini, zlasti pa na Hrvaškem so tudi v Sloveniji povzročili zaskrbljenost in razne odmeve. Nekaj tisoč Slovencev, ki so bili na počitnicah po Dalmaciji ali na jadranskih otokih, se je na poziv zunanje ministrstva hitro vrnilo domov, da bi se izognili nevarnosti. Mnogi so se odpeljali v Dalmacijo z letali, domov pa so se vrnili z ladjami. Pri vračanju so jim pomagali turistična podjetja, letalski in ladijski prevozniki in Generalni konzulat ter konzularna izpostava na Reki, ki so ju odprli prav v kritičnih dneh. Nemara se bodo morali naši ljudje za dalj časa odpovedati letovanjem v Dalmaciji in Istri, kjer ima več tisoč Slovencev svoje počitniške hišice, bungalove ali turistične prikolice. Hrvaške oblasti donjih niso prijazne; v njihove počitniške hišice pogosto vlamljajo in ozračje je sploh tako, da so se razmere za Slovence poslabšale. Mnogi bi radi svoje turistične hišice v Istri prodali, toda kupcev je malo in še ti ponujajo nizke cene. Skratka: na Hrvaškem so razmere slabe in neugodne za turizem; le morje je ostalo čisto in toplo.

Pristojni slovenski organi (zlasti Zunanje, Notranje in Obrambno ministrstvo) so bili in so v tem kritičnem obdobju še zmeraj v stalni priprav-

ljenosti, da bi v primeru potrebe ukrepali in posredovali. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi iz Karlovca in okolice, kjer teče meja med Hrvaško in Republiko srbsko krajino, padel kakšen izstrelek in bi komaj okoli 20 km oddaljeno Metliko. Najbolj pa se v Sloveniji bojijo morebitnega novega vala beguncev, ki bi prišli z vojnih žarišč v Bosni in Hrvaški. Naša država se je odločila, da bo sprejela samo tiste begunce, ki imajo v Sloveniji svoje družine in bi torej preveč ne bremenili slovenskih finančnih in materialnih zmogljivosti. Dodajmo, da že sedanji begunci iz raznih krajev razpadle Jugoslavije povzročajo državi veliko težav. V Sloveniji naj bi jih bilo po uradnih podatkih okrog 22 tisoč, po neuradnih ocenah pa jih je okoli sto tisoč.

V Sloveniji se je povečala tudi skrb zaradi možnega napada na jedrsko elektrarno Krškem. Srbi so sicer že večkrat zagrozili, da bodo bombardirali to elektrarno, kar bi povzročilo jedrsko sevanje v Sloveniji in sosednjih državah. Z napadom na elektrarno je ob začetku spopadov za t.i. Srbsko krajino zagrozil po beograjskem Radiu Studio B radikalni srbski vodja in župan Trebinja (v Bosni) Božidar Vučurević: »Napadali bomo Krško

in Dubrovnik, dokler Hrvati ne bodo ustavili svojih napadov.« Župan Vučurević imenuje samega sebe »dubrovniški minister za turizem«. Na njegov ukaz namreč Srbi napadejo Dubrovnik vedno v trenutku, ko tam pričakujejo nov val turistov.

Srčno upamo, da bo Slovenija brez večjih težav ali pretresov premostila kritični trenutek, ki so ga ustvarili predvsem spopadi med hrvaško in srbsko vojsko, v bitki za obnovitev celovitosti republike Hrvaške. Z zadovoljstvom pa je moč ugotoviti, da sta se ob mogočih nevarnostih za Slovenijo hitro enotnost naših ljudi, kar kaže, da bi morebitne zaplete spet skupaj in enotno reševali kot pred štirimi leti. Sporno je le zadržanje dobršnega dela »Neslovencev«, ki so sicer dobili naše državljanstvo, v resnici pa so ostali nasprotniki neodvisne in samostojne slovenske države. Na to pogosto - a kot kaže, zaman - opozarjajo razne opozicijske politične stranke. V okviru strnjnosti v Sloveniji je tudi bivši obrambni minister Janez Janša dejal, da »je vedno pripravljen pomagati, če gre za državni interes Slovenije, in ne glede na to, kdo je v igri.«

F.Z.

Bosna - grob OZN. In Hrvaška?

Pisati ali ne pisati? Kaj lahko naredijo besede, če oblastniki, vojske in suverene države nočejo ukreniti ničesar? Verjetno bi bil še najbolj umesten molk. Med nemočjo molka in dramatično nemočjo besede je pogosto prav težko izbirati...

Vsi obsojamo in čakamo. Nekateri kljub vsemu še vedno sprašujejo in naivno gledajo na Organizacijo združenih narodov ali na ZDA. Ne moremo več poverjati Američanom (in njihovim žepom...) naših odgovornosti, evropske varnosti in čiste vesti. Minil je tudi čas, ko so bile ZDA in Sovjetska zveza kot starši, iz strahu pred katerimi so se jim male in nikdar dorasle evropske države podrejevale in se jim prilizovale.

Ali bo imela Evropa odslej še moč se prepoznati kot skupnost ali bo le uvidela, da je veliki načrt njene enotnosti konec koncev le vsota sebičnih interesov, ki so na odru Balkana razkrili svoj obraz? Z vojno se ni moč igrati. In tudi z besedo poseg ne. Kakšen pomen bo še imela beseda človečnost po dogodkih v Srebrenici, Žepi in pokolih beguncev v kolonah (!); kdo in kako bo izrekal besede, kot npr. *človečanske pravice*, po divjih pobojih, koncentracijskih taboriščih leta 1995 (!); kakšen prizvok bo imela beseda vrednote po še enem genocidu nedolžnih.

Bosna postaja klavnica celega naroda. V tem holokavstu pa gorijo tudi glavne mednarodne organizacije, vsaka ideja svetovnega reda in dostojanstvo Evrope. Veliki poraženec na Balkanu je pravzaprav Organizacija združenih narodov. Zaradi dobrega okusa je odslej najprimerneje je ne pozivati več, ko gre za pomembne mednarodne politične odločitve. Kako je lahko najvišji organ svetovne vlade institucija, ki se je izkazala za politično nesposobno in operativno tako nemočno? Smo končno pripravljene priznati, da je glavni kriterij odločanja o umešavanju v takovrstne tragedije le logika moči in priložnostni interes močnejšega? Srebrenica, Žepa in druga (pretekla in prihodnja?) grobišča so torej pokopala velik malik.

Ko razbojnik pred našimi očmi ubije pešca, ni dovolj, da mu zakričimo: »Zločinec!«, pa čeprav to storimo z veliko mero civilnega zgražanja...

DD

Perverzna sekta ogroža Japonce

Prejeli smo iz Tokia

Tokio. To poletno poročilo vsebuje nekaj več besed o veri. Ne mislite, da me je stanje med sušo in dežjem (pravkar spet dežuje) živčno oslabilo. Cela Japonska se trenutno sprašuje - v družinah, na ulici, radiu in ekranu - kaj je kot takšna vpisana v javni seznam verstev in se imenuje »Aum« (po japonsko Omu) vera resnice«, je skušala marca letos sprožiti velemestno paniko v Tokiu s plinom »sarin«; razširili so ga v podzemeljski železnici; dokaj ljudi so tako lahko umorili, nad tisoče pa so jih ranili, nekatere s težkimi poškodbami. Doslej je policija odkrila vrsto umorov, ki jih je sekta izvedla, da se znebi škodljive kritike tako vernikov kot zunanjih opazovalcev.

Sekto je ustanovil 40-letni Japonec, ki si je nadel ime Asahára (na sliki); okrog sebe je zbral karseda nadarjene mlade ljudi, a brez pravih družinskih korenin in posebno brez moralnih načel. Uči bližajoči se konec sveta, ki ga hoče sam pospešiti; svoje vernike prepričuje, da bodo le oni zmožni preživeti to zadnjo katastrofo. Nabral si je ogromno denarja; kot je sam zaupal nekoč, je namen verske organizacije - obogatiti! Z raznimi obljubami je preslepil lahkoverne ljudi, da so mu zaupali svoje hiše, zemljišča, posestva; če so se potem svojega dejanja skesali, jih je dal pod pretezo boleznih ubiti. Ustanovil je namreč tudi bolnišnico s sebi zvestimi zdravniki. Ena izmed metod zdravljenja v tej bolnici je bila elektriziranje možganov s sto volti električnega toka; posledica: pozabili so, da so bili nekoč lastniki hiš, zemljišč, posestev... Sekta je nameravala ustrahovati najprej Tokio kot središče Japonske in živčni center dežele; kot je policija odkrila, je nameravala sekta izdelati avtomatske puške, kupiti helikopterje, proizvajati karseda dosti strupenega plina...

Denar si je nabirala tudi s trgovanjem mamili, ki jih je nameravala izdelovati tudi sama v svojem modernem opremljenem kemičnem laboratoriju; v njem je sestavila tudi strupeni plin »sarin«, ki lahko tudi v drobnih količinah ugonobi množico ljudi. Te vrste plina so izdelali med drugo svetovno vojno nacisti v Nemčiji. Ustanovitelj sekte Asahára pravi, da mu je Hitler ideal.

Policija ga je aretirala, kakor tudi glavne člane njegovega štaba; toda šest njegovih članov, zločinsko podobno obremenjenih, se še zmeraj skriva; policija jih doslej še ni mogla odkriti. Ljudje so kljub vsemu mirni;

Vladimir Kos

Družinske tragedije

Zadnje čase nas pretresajo novice o zločinih, posilstvih, nasilju v družinah. Kaj takega še nismo slišali, saj je že od vojne dalje tisk svoboden in poroča o vsem, posebno če so novice za javnost zanimive. Človek se sprašuje: zakaj in kako?

Razni izvedenci, posebno psihologi, vidijo razlog za skrajna dejanja v družinah kot zaprtih krogih, napačni in preveliki svobodni otrok, pomanjkanje dialoga v družini ali celo - v redkih in skrajnih primerih - v bolestni želji po protagonizmu (»O meni bodo poročali časopisi in TV...!«). Prišli smo celo do take mere, da ljudje ubijajo člana družine »iz prevelike ljubezni...« Ali je ubiti lahko ljubezen?

Eden poglavitnih problemov je ta, da v družinah ni več Boga, kajti, kjer v resnici prebiva Bog, tam vlada ljubezen. Nadaljnje tragedije bomo preprečili, če bo med nami malo več vere in dobrih zgledov.

Negotovost? Ne, hvala!

V zadnjih letih nevrotičnega spreminjanja političnih scenarijev se je razpasel nov duh, občutek, da živimo obošeni na nitki, v stanju trajne in globoke negotovosti.

Politični balon še vedno lebdi pod negotovim nebom, med sivimi oblaki. Stvari se dogajajo in politika jih lovi... Evolucija strank in gibanj drvi in briše spomin na preteklost. Demiurg na desnici še vedno ni fokaliziral pravih državnih problemov in ponuja predsedniški sistem. Secesionistični »senatur« tvega sodne preiskave, udriha po dveh bivših kolegih in ju toži mafije; postavlja v dvom enotnost republike, ki temelji na delu... in podkupninah. Najde se celo drzni korasir, ki za šalo grozi predsedniku republike! Medtem Prodijska Olfka s težavo (zaradi kompromisov) pripravlja - v samotnem maratonu - svoj dobri program za naslednje volitve, edino karto, na katero lahko stavi. Dinijeva vlada pa v zapletenosti državnega gospodarstva, ki ga težita že zgodovinski oceanski javni dolg in vedno naraščajoča brezposelnost, kljub vsemu dosega omejene uspehe.

In ljudje? Vsak dan so bolj skeptični in včasih obupani, predvsem pa zmedeni. V dvom začenjajo postavljati vse. In dejansko je v družbi nestalnih vrednot pojav spremembe občutljivosti normalen. Postajamo neobčutljivi in nedovzetni za bližnjega, ker smo negotovi in v svojih dvomih sami. In tedaj gredo mimo nas tako bosanska mati ob krvavem sinu na televizijskem ekranu kot sključena starka, ki nas pred hišo prosi vsaj za prijazen pogled.

Občutek izgubljenosti, trenutnosti, nestalnosti in površinski dajanje misliti, da je treba tej boleznini našega časa postaviti proti to, kar je ambiciozno in pogumno, trajno in globoko. Gre za pot, ki je verjetno počasnejša in bolj strma, in vendar brez dvoma prepričljivejša. V božjih očeh pa je svet po vsej verjetnosti tragično lep tudi v svojih razdeljenostih...

DD

Slomšek o ljubezni do domovine, človeka in človeštva

Slovensko krdelo!
Jaz kličem, Vstan!
pristopi veselo
vsaj enkrat na dan!
Nikar ne prespavaj
ponočne po dneji!
Teb' hočem zapeti!
poslušaj me zdej!

Ko se je vrnil iz Senja v svojo drago domačijo, se je od veselja razjokal in poljubil zemljo, kjer je tekla njegova zibelka. Tako mu je bila ljuba domača dežela. (Drobtinice)

»Ljubimo v prihodnje svojo domovino - pa ne le v besedi, temveč tudi v dejanju in resnici. Ljubezen do domovine naj ne bo prazna beseda.«

»Slovenec, ne pozabi, da si slovenski rojak! No, ako spoznaš, tak izkaži se tak!«

»Stvar, ki naj nam draga in ljuba bo kakor naše svetlo oko, je naša slovenska domovina!«

»Velika družina v ljubi domači deželi - domovini - smo vsi.«

»Drugi mi zamerjajo, da se toliko za slovenstvo upiram. Ravno te dni so mi višji škof in kardinal Schwaryenberg omenili, da se mi slovenstvo očita. Pa mene to očitjanje ne moti. Slovenka me je rodila...«

»Sumijo, da sem panslavist in državi nevaren, a jaz se oplasiti ne dam.«

»Zaupam, da nas ne bodo potlačili - post tenebras spero lucem!«

»Tista dežela, v kateri je bil kdo rojen ali zrejen ali v kateri stalno prebiva, se imenuje rojstna ali domača dežela, domovina, očetnjava. - V domovini dobi vsakteri prebivalec potrebni živež, nauk o potrebni in koristni znanosti, dobi brambo in varnost svojega življenja in premoženja ter marsikatero druge dobrote, ki mu pomagajo ohraniti življenje in zdravje in doseči svoj visoki, večni namen. - Vsakdo tedaj dobiva od svoje domovine mnogotere in velike dobrote. - Zato je vsak prebivalec dolžan svoji

Možnost sprave med levico in desnico na Slovenskem

Revija Celovski zvon je posvetila zadnjo (junjsko) številko v glavnem vprašanju sprave na slovenskem prizorišču. Tej tematiki je posvečen uvodni članek dr. Antona Stresa *Strpnost in skrajnost*. Denis Poniž posveča pozornost istemu problemu s prispevkom *Vprašanje o nestrpnosti*. Posebnost je *Tihi spomin vsem žrtvam boja* Marije Stanonik; zbrala je 13 pesmi trinajstih avtorjev o tragediji Slovencev v zadnji vojni pod okupatorjem in med NOB.

Pozornost zasluži tudi članek Dušana Nedla z naslovom *K razpravi o spravi*. Šlo je za okroglo mizo 7. aprila letos v Ljubljani, pri kateri so sodelovali dr. Branko Agneletto, mag. Spomenka Hribar, dr. Vladimir Klemenčič, prof. Boris Pahor, dr. Jože Pirjevec, dr. Janko Pleterski in dr. Dušan Nedl. Le-ta sklepa: »Če pomislimo na ogromne žrtve, ki jih je povzročila NOB, nam že zdrava politično državniška miselnost narekuje, da je smiselno in nujno, da se ta mednarodno priznani politični kapital mednarodno čimbolj izkoristi.« Povzemamo nekaj misli iz članka:

»Sprava med obema nasprot-

domači deželi HVALO, LJUBEZEN in POMOČ. - To hvaležnost, ljubezen in pomoč imenujemo sploh domovinsko ljubezen. Domovinska ljubezen ali domoljubje je tedaj dolžnost vsakogar.«

»Ljubezen so svojega naroda more in mora biti eden najdragocnejših biserov v čednostnem vencu vsakega možega.«

»Poslušajte, nebesa, kar govorim, zemlja naj sliši besede mojih vst... Povedati hočem vsem, ki ljubijo resnico, iščejo pravico in želijo usmiljenje, kaj se na svetu godi! Veliko in imenitno sorodstvo živi na svetu - bratje in sestre enega Očeta, katerim je noročil: »Ljubite se med seboj!« Otroci pa so pozabili lepo naročilo svojega Očeta, so dali pravici slovo in usmiljenja malo malo poznavali.«

»Zlata in srebra nimam, da bi vam ga prinesel. Toda hočem vam biti glasnik miru. Zato sem prišel k vam, da oznanjam čast Bogu in mir ljudem... Ljubega miru si želim.«

»Mrzi mi malik poganskega nacionalizma - spoštujem in častim pa naravne posebnosti vsakega ljudstva kot božji dar. Vsaka pretiran nacionalizem bo pripravil najstrašnejšo, ki bo vldila ljudi, da bodo podivjali drug proti drugemu kakor ljudožerci.«

»Zato bom prosil Svetega Očeta, naj blagoslovi različne narode, posebno Slovence, da ne bo narod tlačil naroda in brat bratu delal krivice.«

»Vsak naj za dobro vsem skrbi, kolikor mu je mogoče na tudi vsi naj za pravico skrbijo - naj se nikomur krivica ne godi in vsakemu pomaga.«

»Ne nove ustavne reforme, ne ekonomska in indutrska izboljšanja ne bodo rešila človeške družbe, kajti človek ni žival, ki bi svoje želje mogla utešiti samo s temi zemaljskimi dobrinami. Od teh zunanjih sredstev ni upati dokončne rešitve.« (besedila je zbral Mirko Mahnič)

nikoma v slovenski državljanski vojni v letih 1941 do 1945 je možna samo, če obe strani priznata svoje napake, in sicer s stališča slovenske državitvornosti.

Zdrav državljanski čut narekuje: če bi na eni strani tako imenovana antikomunistična stran javno priznala, da je bila njena medvojna povezava s silami osi Rim-Berlin velika politična napaka, in če bi na drugi strani Zveza borcev NOB javno priznala, da je bila izrabljena za komunistično revolucijo in se bi od nje distancirala, bi se politično ozračje v Sloveniji hipoma spremenilo in naredilo prostor pozitivnemu državotvornemu mišljenju o danes od vseh strani okrožani državi. Bojimo pa se, da to presega slovensko politično in državotvorno obzorje. Namesto tega pa posredujemo medvojno sovražno ozračje naši mladi generaciji in jo obremenjujemo s tem kakor z izvirmim grehom. Pri tem pa pozabljamo na izvir tega trpljenja, namreč, da sta povzročila vse to gorje takratna okupatorja.

Naj sklenem svoje misli pristo po Prešernu: *Kako strašna slepota je Slovenca!* K.H.

Izlet Katoliškega glasa na Portugalsko (2. del)

Iz Fatime smo se odpeljali na ogled znamenitega obalnega mesteca Nazaré, ki je obdano z lepimi parki in stoletnimi drevesi. V Beahli (izg. Betalji) smo obiskali čudovito baziliko in samostan Marije-Zmagovalke, ki je zgrajena v romanskem, morenskem in manierističnem slogu. Prav tako smo v Alcobasi občudovali mogočno cerkev in nekdanji samostan, kjer je danes bolnišnica. V Tomarju pa smo videli mogočno cerkev Kristusa Kralja, ki se po velikosti meri s cerkvijo sv. Petra v Rimu. Te cerkve so se nam zdele veliko lepše, mogočnejše in svetlejšje od onih, ki smo jih obiskali na severu Portugalske. V njih ni več tistega baročnega zlata in ne žalostnih podob Jezusovega trpljenja. Kolonialni triumfalizem je usmerjen v povečanje nadzemskega in mogočnega, kar presega človeško dimenzijo in majhnost. Naj omenim še turistično mesto Sintra, kjer je bila rezidenca nekdanjih portugalskih kraljev in dvorjanov. Zato je tudi tu mnogo parkov in lepot.

A tu smo že na poti do Lizbone,

kjer smo obiskali tudi žrelo pekla, ki se odpira v Atlantski ocean. V Estorilu smo videli vilo zadnjega italijanskega kralja, ki pa je že v japonskih rokah.

Predzadnji dan smo posvetili ogledu glavnega mesta **Lizbone**. V rojstni hiši sv. Antona, kjer je sedaj cerkev, smo se s sveto daritvijo priporočili temu božjemu zavetniku. Nato smo si ogledali spomenik Henriku Pomorščaku (1394-1460), ki je bil sin kralja Ivana I. in je s svojimi odkritji okrog Afrike položil temelje kolonialnemu gospodarstvu Portugalske. Obiskali smo tudi samostan nekdanjih templarjev sv. Hieronima, videli stolp Belém ter druge zanimivosti.

Zadnji dan smo se povzpeli na grič onkraj reke Tago, na katerem se dviga mogočni spomenik Kristusu Kralju. Tu smo imeli tudi sveto daritev v zahvalo in priporočilo za božje varstvo. Spomenik so Portugalci postavili v zahvalo, da so bili obvarovani pred drugo svetovno vojno. Denar za zgradnjo so prispevali vsi Portugalci in je zato narodni spomenik; zgradili so ga v petdesetih letih. Pod-

Znameniti stolp Belém v vroči portugalski prestolnici Lizboni

Pogled na fatimsko baziliko

stavek sega do 28 metrov višine, nato pa sam kip meri še 28 metrov; roke ima razprostrate v blagoslov v širini 28 metrov; na kipu je upodobljeno tudi srce. Spominja nas na kip Kristusa Kralja iz Ria de Janeiro v Braziliji, ki je posnet po njem.

Ostali del dopoldneva smo namenili ogledu mestnega središča in zadnjim nakupom. Kosilo so nam pripravili v tipični restavraciji ob parku, kjer je ob svojem pastoralnem obisku vodil bogoslužje sedanji papež. In že smo bili pripravljene na pot proti domu. Naše misli so že bile v domačih krajih. Polet iz Lizbone v Milan je potekal redno; trajal je dve uri in pol. V Ronkah, kamor smo prispeli z enourno zamudo, so nas pričakali sorodniki, znanci in prijatelji ali pa avtobusi, ki so nas odpeljali domov. Nekateri so bili srečni, ker so izpolnili zaobljubo, da so prišli v Fatimo. Obogateni z lepimi doživetji smo se poslovili z upanjem, da se prihodnje leto spet srečamo. Večina je izrazila željo, da bi naslednjič obiskali grške otoke, in to ne več sredi poletja v najhujši vročini, temveč v septembru ali proti koncu junija. Lepi vtisi in doživetja naj nas še dolgo spremljajo!

Jože Markuža

nih sezonah, pri čemer prednjačijo Nizozemci. Za tamkajšnji turizem je seveda največjega pomena reka Soča, na kateri razvijajo razne oblike rekreacije. Pričakujejo, da se bo v tem mesecu povečalo tudi število italijanskih gostov, za katere je postala sicer Slovenija predraga turistična država. Tolar je očitno precenjen tudi zaradi tega, ker je na finančnih tržiščih povezan z nemško marko.

Bovec je pri ocenjevanju ravni turističnih območij, ki jih prirajajo razne organizacije in javna občila v Sloveniji, letos dosegel visoke uvrstitve. Po številu pridobljenih točk stoji pred Bledom in Kranjsko goro.

M.

Dve publikaciji Goriškega muzeja

Goriški muzej iz Nove Gorice je v sodelovanju z drugimi slovenskimi priznanimi ustanovami izdal dve lepi monografiji: prvo o retrospektivni razstavi grafik in risb Pavla Medveščka, ki je bila na Gradu Kromberk od decembra lani do februarja letos, drugo pa o razstavi kipov in risb Franceta Goršeta iz ameriškega obdobja, ki poteka od junija na Gradu Dobrovo in se bo končala septembra.

Monografija o Pavlu Medveščku je izšla ob umetnikovi 60-letnici, ko so Goriški muzej, Goriške galerije in Grad Kromberk priredili tudi retrospektivno razstavo. Na njej in v

Zmagoviti Mančevski na festivalu Amidei

Prejšnjo soboto se je s podelitvijo nagrade sklenil tradicionalni goriški poletni kinematografski festival Sergio Amidei, letos že štirinajsti. Prvo nagrado za najboljši evropski filmski scenarij je - zaslužen - prejel makedonski režiser Milčo Mančevski za svoj prvenec »Before the rain« (Pred dežjem).

Nagrado je sprejel prisotni nosilec glavne vloge igralec Rade Serbedžija (v filmu fotograf Aleksander Kirkov), hrvaški državlján srbske narodnosti, ki se je številni goriški publiki predstavil že večer prej, pri predvajanju filma. Delo v presunljivi nepetosti in nemiru - kot pred dežjem - govori o stopnjevanju sovražstva med Makdonci in Albanci. Besede, Obrazi in Podobe so trije deli filma, ki s krutostjo in obenem poezijo v izredni fotografiji kaže na izredno sodobno neustavljivo spiralo absurdnega nasilja na Balkanu, ki ji je nemogoče videti konec, in se obenem obrača na odgovornost zahodnih gledalcev; poziva jih, naj zavzamejo odločno in opredeljeno stališče. Čas teče in žrtev je vedno več. Opredeliti se pa pomeni - kot je to storil Kirkov - poseči v dogodke, pretrgati verigo. Podobe iz

filma se prepletajo z vsakdanjimi podobami po televiziji in časopisih...

Na petkovem večeru je kari-zmatični protagonist, ki je privabil veliko množico, pred filmom povedal nekaj kratkih misli; med drugim je tudi rekel: »Vse je vojna...« Na sedanje stanje gleda kot na razpad neke civilizacije; noče podpirati Tudmanove nacionalistične krvave

Rade Serbedžija v filmu

oblasti in politike, zato so ga zaradi njegove neopredeljenosti v hrvaški domovini proglasili za »nezaželjeno osebo« in je bil prisiljen se umakniti v tujino. Po predvajanju filma je bilo predvideno krajše srečanje z igralcem, ko bi mu lahko postavili vprašanja; toda Serbedžija se je opravičil, da zaradi pretresljive vesti o napadu na njegov rojstni kraj prav v tistih urah ne more odgovarjati. »Zato brez besed, prosim,« je rekel. »Raje vsi umolknimo, da bomo morda v tišini tudi to stran Jadrana slišali bobnenje topov.« Gorica je z razumevanjem sprejela protagonistovo izbiro in se s spoštljivim aplavzom stisnila okrog njega.

»Mir je le izjema,« pravi Serbedžija v filmu; upajmo, da ne.

Danijel Devetak

Srečanje treh Slovenij

Na Sv. Višarjah se je v nedeljo, 6. avgusta, odvijalo tradicionalno srečanje treh Slovenij, ki ga prireja Svet slovenskih krščanskih izseljencev. Zbralo se je veliko število slovenskih izseljencev, ki živijo v raznih evropskih in izvenevropskih državah, pa tudi veliko Slovencev iz matice in zamejstva (zlasti s Tržaškega in Goriškega).

Tudi letos je spored vseboval debato srečanje, ki je bilo tokrat posvečeno temi sprave med Slovenci. O tem je spregovoril državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, ki je poudaril nujnost spoznanja točnih dejstev o dogajanju med drugo svetovno vojno in po njej ter upoštevanja razlik med posameznimi slovenskimi pokrajinami. Dejal je tudi, da je 50 let komunističnega režima povzročilo veliko moralno škodo, zato je treba oblikovati novo duhovno podobo današnjega Slovenca.

V višarskem svetišču je bila isti dan tudi sv. maša, ki jo je ob somaševanju številnih izseljenskih in zamejskih duhovnikov vodil koprski škof Metod Pirih, ki je tudi zadolžen za Slovence po svetu.

Hiter napredek založništva v Sloveniji

Po podatkih, ki jih je zbrala in ocenila ga. Irena Berglez, sekretarka Združenja za tisk pri Gospodarski zbornici Slovenije, založništvo v zadnjih letih izredno hitro napreduje. Na to vplivajo zlasti nove in najširše možnosti izražanja, ki so nastale v demokratični Sloveniji. V naši državi deluje že kar nad 400 založb, ki bodo letos izdale okoli 1.800 do 2.100 naslovov svojih knjižnih izdaj. Naklada vseh izdaj bo znašala skupaj nad 6 milijonov izvodov knjig, revij in drugih publikacij. Povprečna naklada vsake založbe v Sloveniji znaša približno 3.500 izvodov.

Tolikšnega razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji doslej še ni bilo. Zanimivo je, da mnoge založbetiskajo knjige v raznih tujih tiskarnah, tako tudi v azijskih državah, kjer so cene nižje kot pa v ljubljanskih in drugih tiskarnah pri nas.

M.

V Bovcu zadovoljni s turistično sezono

V Bovcu, središču zgornjega Posočja, so zadovoljni z letošnjo turistično sezono. Obiskovalcev je skoraj toliko kot v prejšnjih najbolj ugod-

Sakralni spomeniki Primorske

Že nekaj let izhajajo v koprski škofiji knjižice, ki v posameznih številkih predstavljajo zdaj eno zdaj drugo cerkev ali sakralni spomenik. Pobudnik in glavni avtor teh je vsem znani g. Jožko Kragelj, ki si ne da miru ter občasno objavlja te publikacije, čeprav je upokojen. Pri tem delu seveda ni popolnoma sam. Veliko mu pomagajo Marijan Breclj iz Nove Gorice in drugi sodelavci.

Vsaka knjižica obravnava cerkev nekega kraja. O njej pove, kar je znane iz zgodovinskih virov, geografski položaj kraja cerkve in naniže tudi kulturne in umetnostne zanimivosti vsakega objekta. Vse je podano v zgoščeni obliki, in vendar izčrpno. Bralca popolnoma zadovolji in ga obogati z novimi spoznanji. Knjižice niso na prodaj v kioskih, marveč jih dušni pastir nudi obiskovalcem cerkve, tako da po obisku nimajo le polnih oči raznih zanimivosti, temveč tudi nekaj koristnega v rokah, kar bodo lahko doma z veseljem še enkrat prebrali.

Prva teh knjižic opisuje cerkvi v Batujah in Selu. Zadnja je posvečena cerkvi Srca Jezusovega v Drežnici. Knjižice zelo priporočamo obiskovalcem cerkva po Primorski. Naj dodam, da je v koprski škofiji prek 600 sakralnih spomenikov. Iz tega izhaja, da se niti ne zavedamo, kakšno bogastvo se skriva nepoučenim očem. Zato segajmo po publikacijah in spoznavajmo, kako bogata je naša domovina s takimi biseri.

Bogomir Špacapan

(iž)

Slovenska Gorica v času Habsburžanov

Prispevek k zgodovini Goriške izpod peresa mladega zgodovinarja

Gorica je pred tisočletjem stopila v evropsko zgodovino kot slovenska vas. Takrat - prvič se omenja v listini iz leta 1001 - je bila le skromno naselje, strmjeno ob trdnjavi na griču. Kmalu pa je pod vplivom nemških fevdalcev, ki so jo prejeli v last, postala samostojna dežela v okviru Svetega rimskega cesarstva. Goriški grofje so podpirali zlasti nemško kulturo viteštva in potujočih pevcev. Pri nas pa sta se ob nemški dvorni kulturi razvijali tudi slovenska in furlanska ljudska omika. Vesti o takratnem slovenskem slovstvu in pismenstvu na Goriškem so zelo pomanjkljive, kar pa še ne pomeni, da za obdobje srednjega veka nimamo nikakršnih pričevanj o slovenski prisotnosti v Gorici. Zgodovinar Viljem Coronini-Cronberg, ki je po evropskih arhivih nabral ogromno gradiva o goriškem srednjem veku, je obljubil, da bo v svojem zborniku srednjeveških listih s posebno pozornostjo objavil in raztolmačil nekatere še neznane dokumente v slovenskem jeziku. Kdor pozna razvoj slovenske književnosti, ve, da so slovenski zapisi v srednjem veku zelo redki in prav zato nad vse pomembni za proučevanje takratnega pismenstva. Zato trdno upamo, da bo Coroninijev zbornik čimprej izšel ter tako osvetlil temen kotiček davne slovenske zgodovine.

Ko je leta 1500 izumrla goriška vladarska rodovina, se je za naše kraje začela nova doba. Goriška grofija, ki je prišla pod habsburško žezlo, je bila odtlej vse bolj izpostavljena raznim kulturnim vplivom, zlasti nemškimi in italijanskimi. Kljub temu je samorastniško izoblikovala lastno civilizacijsko podobo, ki se je v dobrih meri ohranila do danes.

Težko je ugotavljati narodno čutenje in osveščenost Goričanov v obdobju habsburške vlade do pomladi narodov leta 1848. Postavljanje vsakršnih meril je v tem smislu tvegano, saj so se Goričani vseskozi čutili nemško, slovensko, italijansko ali furlansko govoreče pripadnike ene in iste domovine - Avstrije. Zgodovinski viri pa nam včasih nudijo neomajne dokaze o narodni pripadnosti in zavesti nekaterih pomembnih slovenskih osebnostih.

Na Goriškem je bilo v preteklosti več uglednih rodbin, ki so se po lastni izbiri ali zaradi slovenskega rodu odločile za delovanje v prid slovenskega naroda. To se je dogajalo v času, ko še ni bilo slovenske narodne zavesti. Naj za vse velja prime grofov Kobenceljev iz Štanjela, ki so svoj davni slovenski izvor potrdili z vsestranskim podpiranjem slovenske kulture in umetnosti. A vendar bi o njih le s težavo rekli, da so se čutili Slovence, saj jih je politično delovanje - bili so ugledni diplomati - prepogosto odtujilo domovini. Vsekakor velja omeniti, da je z njimi povezana prva slovenska pesem, tiskana v Gorici, ki v času narodne nezavednosti - leta 1779 - proslavlja grofa Filipa Kobencelja z besedami: »Mi se le časti vesel' mo visoke naš'ga Slavenca.«

V času pred pomladjo narodov gre zasluga predvsem duhovščini, da je na Goriškem podpirala in vzdrževala slovenski jezik, navade

in izročilo. V času, ko še ni bilo govora o narodni zavesti, so duhovniki s slovenskim bogoslužjem gojili v ljudstvu narodni duh. In res je zgodovina Cerkev na Goriškem izredno bogata in zanimiva, saj gre za ustanovo, ki je v stoletjih povezovala tukaj živeče narode v nerazdružljivo enoto.

Slovenci so se šele v dobi narodnih taborov resno zavzeli za napredek svoje kulture. Z marljivim in vsestranskim delom so se uvrstili med civilizirane avstrijske narode in v kratkem ovrgli vse očitke zaostalosti, s katerimi so jih sramotili sosednji narodi. Goriški Slovenci so imeli pomemben delež pri ustvarjanju splošnega narodnega prepoveda. V zadnjih desetletjih pred prvo svetovno vojno je bilo njihovo delovanje na kulturnem in gospodarskem področju tako plodno in razvejano, da je malokatera narodna skupnost v habsburškem cesarstvu doživljala kaj podobnega. A tudi temu je bil usojen konec. V prvi svetovni vojni se je namreč zrušil stari svet in Avstrija z njim.

Alessio Stasi

Goriški dom grofov Coronini-Kromberg

»Svetlih momentov je bilo več kot razočaranj«

Pogovor s Sergijem Pahorjem pred jubilejno Drago 95

Čez dobre tri tedne se bo v parku Finžgarjevega doma na Opčinah odvijala jubilejna 30. Draga 95. Vse od zečetka pravega študijske dneve Društvo slovenskih izobražencev. Z njegovim predsednikom Sergijem Pahorjem (na sliki/Foto Kroma) smo se pogovorili o tem jubileju in o bodočnosti Drage.

Kako potekajo priprave na jubilejno Drago?

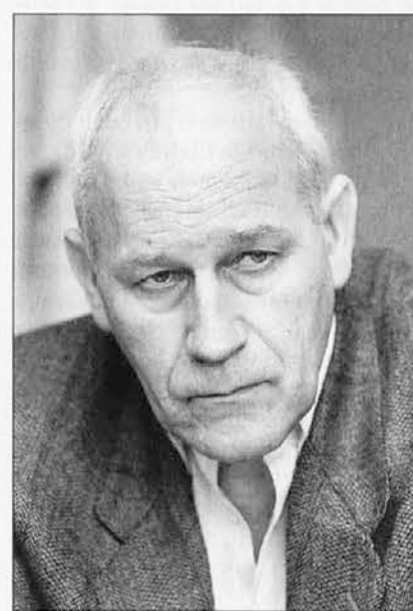
Čeprav je letošnja Draga jubilejna, ne predvidevamo nobene posebne manifestacije, zato so bile priprave do sedaj dokaj rutinske, precej dela pa bo še s pripravo prireditvenega prostora, tudi zaradi napredovanja gradbenih del v Marijanišču. Z nekaj dobre volje in potrpljenja pa bo tudi tokrat šlo brez posebnih težav.

Bo poleg običajnega sporeda tudi kaka izredna točka?

Kot rečeno, ne bomo proslavljali samih sebe, pač pa bomo imeli predstavitev nekaterih del, skratka izkoristili bomo prisotnost tolikih gostov od vsepovsod, da širšo javnost informiramo o naših pobudah.

Kako bo potekala Draga?

Program Drage je bil že objavljen in ne razkrijem nič novega, če poudarim, da so tudi tokrat teme povezane z našo tradicionalno programsko usmerjenostjo. Novosti pričakujemo od osebnega gledanja predavateljev na postavljene teme, od razvoja, ki ga misel Drage in na Drago spodbuja med udeleženci; zato se zares ne bojimo, da bi bila Draga dolgočasna. To nam vsako leto

navsezadnje potrjujejo prijatelji od blizu in daleč in to je hkrati tudi glavni doprinos Drage k skupnemu razmišljanju Slovencev.

Vrnimo se k 30-letnici. Kako bi komentirali preteklo obdobje?

30 Drag je veliko, 30 let je še več; tako se mi zdi, da smo se nekateri ob Dragi kar postarali in postaja zrel čas, da drugi prevzamejo vaje v svoje roke. Po tridesetih Dragah pa bi človek lahko rekel, da je bilo opravljeno koristno delo v dobro celotnem narodu, čeprav nekateri (z obeh koncev politične pahljače) še vedno gledajo na Drago z rezervami in se ne morejo otresti nekega osnovnega sumničanja, iz katerega bi lahko sklepali, da bomo morali Slovenci med sabo razčistiti še marsikateri račun, preden se bomo prebili do zares pluralistične

družbe.

Ste kdaj pomislili, da bi z Drago lahko prenehali?

Čeprav smo v preteklih tridesetih letih preživeli marsikateri težak trenutek, pa je vendarle bilo svetlih momentov več kot razočaranj; tako se nismo nikoli prepustili skušnjavi, da bi z Drago prenehali. Večkrat nam je prišlo na misel, da bi jo posodobili, da bi jo usmerili tematsko bolj enotno in vsebinsko bolj prosto; vendar pa nam je skupno razmišljanje vedno potrdilo, da sedanja oblika še vedno najbolj odgovarja našim možnostim in potrebam, ki se pojavljajo v naši javnosti. Imamo namreč šibko strukturo, ki skrbi za organizacijo, in je ne moremo okrepiti bodisi zaradi finančnih sredstev bodisi zato, ker ni ljudi, ki bi bili primerni za take naloge. Res pa je tudi, da dosti večje ali vsebinsko bogatejše Drage naša stvarnost ne potrebuje, vsaj tako dokazuje udeležba zamejcev v diskusijah, ki je večkrat zares pod kritiko.

Kako bo z Drago v bodoče?

Deloma sem odgovoril že ob prejšnjem vprašanju: Draga bo vsekakor šla naprej in prepričan sem, da predstavlja za tako tradicijo, da bomo pozno poleti še prihodnja leta in desetletja lahko sledili tem študijskim dnevom v parku Marijanišču, ki bo z bližnjo dograditvijo še bolj primeren kraj za naša srečanja, čeprav jih bodo prevzele v roke nove generacije.

Vprašanja je postavil Ivan Žerjal

Mirko Mahnič: Krščansko sporočilo v pesmih Simona Gregorčiča (5.)

Krepost poštenosti je v njegovih pesmih stalno v ospredju. Pošten človek je sonce, ki razsvetljuje svet (Slovo in naročilo). Večjo ceno ima poštenjak, »ki hodi pravo pot«, kot učenjak, »ki nam preganja temo zmot« (prav tam). »Umrl je poštenjak,« izpove v pesmi Franu Erjavcu izrazi občudovanja: »Komu le troho storil je krivice? Resnici kdaj je ponarejal lice?« (Lovorika na grob možu).

Posebno ceno daje nesebičnosti in žrtvovanju: »Daritev bodi ti življenje celo... odločno odpovej se svoji sreči, goreče išči drugim jo doseči; le če je njegov bližnji srecen in vesel, je takšen tudi on (Daritev). Kar storiš zase, »to že s tabo izgine« (Mojim slavilcem). Če že zanj sonce nikoli ne sij, naj vsaj drugim vstaja »na srečo« (Predsmrtnica: Tone sonce, tone).

Poje oneomadeževanosti: rad bi, da bi bil vse življenje čist in nedolžen (Pri zibalki); lep mu je čist pogled in mirno oko, v katerem odseva »celo nebo« (Pogled v nedolžno oko). Ves je zgleddan v otroško nedolžnost (Siroti).

Opominja se k veselju in sproščenosti: nikar zametavati cvetočih dni; majnik te vabi, »kdo ve, če te bo še kdaj« (Opomin k veselju); v vinu najde ne le »čiste duhove« in neskajljeno resnico, ampak tudi veselje in njene otroke: šalo, smeh in navdušenost (Vinski duhovi).

Nejenja se bojevati zoper vse tisto, kar mu je po pravici očital Levec: neuzitno solzavost, prestrižene peruti, uvele liste, grobove, zaprtost, samoto, objokovanje nemile usode in zgubljene sreče, »moj čoln je razbit, zagrinja me morski potop« itd.

Vztrajno se mu hoče moškosti, značajnosti, dejanj in služenja človeku. Hoče kvišku, čeprav so krila šibka in udje težki (Lete oblaki); če nimaš sreče, potem »trpi možato, junaško se bori« (Prti jezui); zatri tožbe in jok - če jih ne moreš, jih vsaj prikrivaj (Črni trn); kljubuj usodi - usode ni, »usoda svoja - to si ti« (Kljubuj usodi); »kar plečem sem naložil, to nosil bodem večno nem« (Ne tožim); ponosni duh se ne uklanja - ne bo se umaknil, kljuboval bo viharju usode (Na bregu); tudi če ga tare krivica, »ukloniti se ne dam, stal bom... kot bi bil iz jekla« (Prijeteljem); biti cel mož bi nosil rad gorje« (Venec na grob Krilanu); »umrl je mož,« napiše v pesmi Franu Erjavcu, »umrl je mož pravice in resnice, umrl je mož značajen, načel jeklenih in neomajen, noben ga zmajal ni vihar«. In kot vrh njegovega hotenja po duševni čvrstosti: Mož cel na svojem mestu vsakdo bodi. Teško je človek biti, mož še teže v nemoški, nečloveški dobi tej; kdor pa, da mož in človek je, doseže, ta vreden je živeti na vseh letih.

Svojo moškost hoče združiti z dejavnostjo: življenje je čas dejanj in dolžan si narediti več, kot ti nalaga poklicna dolžnost, saj resnobnost časa terja zavzeto delo (Življenje ni praznik). Potrebna sta vztrajnost in značajnost (Vrlemu možu). Potrebujemo dejanj, ne besed: »A ne iz cenih besedi, iz del se javlja žar strasti« (Lovorika na grob možu).

Vsemu temu pesnik pridružuje zvestobo: bodi zvest človeku, tudi kadar je v nesreči (Prijeteljem); biti vsem blag in ljubezniv in zvest, ne le neka-

terim (Vrlemu možu); v pesmi Strossmayerju je zapisal: »Bil zvest si v vek Bogu in rodu in sebi.«

Tako se je trudil za čvrstejšo osebnost, ki enako sprejema dobro in hudo, ki si ostaja zvesta in si ohranja pamet in mir (prim. Kupa življenja).

Hotel je biti »ranjenec za prava sveta« (Prijetelju A. Kraglju).

2. Vsak človek je tvoj bližnji

Pesnikovo »krščansko altruistično usmerjena didaktika« (Grafenauer) je ob njegovi ljubezenski in domoljubni liriki najbolj opazna. Globoko je občutil socialne krivice ter telesne in duševne stiske bližnjega in jih izpovedoval v svojih pesmih. Sprejeti jih velja tudi kot grajo naših sodobnih duš in kot krščansko sporočilo, da živi ob nas od nas močno pozabljeni bližnji, ki je kljub novim časom še zmeraj - če ne še bolj - potreben naše ljubezenske pozornosti in dejavnosti.

Pesnik opominja, da je človek »sveta stvar«. Če brezsrčno, nespoštljivo ravnamo zu njim, mu uničimo mir in v njegovi »potrti duši« povzročimo »zgubljen pogled« in »črni obup«, kajti

en gorek rek - srce odpre,
en ljub pogled - srce se vžge -
toda
en hud pogled - srce mrje,
en trd izrek - srce se stre.
(Srce človeško sveta stvar)

Zmeraj je pazil, da s svojimi pesmimi ne bikogažal ali ranil (Mojemu grajalcu). Narobe je - pravi - če bližnje zbadamo s trni, po smrti pa hinavsko nosimo cvetje na njihov grob. Rajši narobe, pravi: »sadite v življenju cvetic, a trnje shranite za grobe« (Z grobov).

Ljudje naj bodo vsi enaki, a ni

upanja, ker »pravice, enakosti ni pri ljudeh, pravica, enakost sta v grobi« (Z grobov).

Treba je častiti in spoštovati žensko, saj nam je sonce, ki od njega možki dobiva luč in ogenj (Ti meni svetlo sonce); njeno srce je toplo, v prsih ji poganja cvetje, oči so ji »globočina, prav kot nebo po dežju sinje« (Nevesta). Ljubezensko razmerje mora biti čisto: »Saj sva ljubila se brez greha« (Predsmrtnica: Kako srčno sva se ljubila).

Češčenje gre še posebej materi in materinstvu - »neskončna radost materinstva« (Nevesti). Mlada mati je vsa »lepa v cvetu živote; nedolžnost iz jasnih ji seva oči, z obličja dobrota, milota« (Rabeljsko jezero).

Tudi otrok naj bo deležen nežne pozornosti in češčenja, saj je darilo z neba: »Detece nežno, o j dete mlad, o j ljubo tako in pa zelo, kot da bi nebo ga poslalo...« (Rabeljsko jezero).

Premnogo pa je pesnikovih opominov, naj se trudimo za srečo drugih in pomagamo ubogim, trpečim in zapuščenim, vsem ponižanim in razžaljenim: goreče iščimo doseči srečo drugim (Daritev); ne le odprtih rok, tudi odprtega srca lajšajmo ljudem gorje (Sam in Samostanski vratar); vsi bi bili lahko srečni, če bi si pravično med seboj delili kruh (Siromak); od zore do mraka »lajšaj in slajšaj človeško trpljenje« (Življenje ni praznik); kdo bo pomagal zapuščenim, zaskrbljenim, prestrašenim, žalostnim, lačnim? (Negodni ptičici); »kdor sprejme pod streho berača, nebo ga obilo poplača« (Rabeljsko jezero).

(dalje prihodnjič)

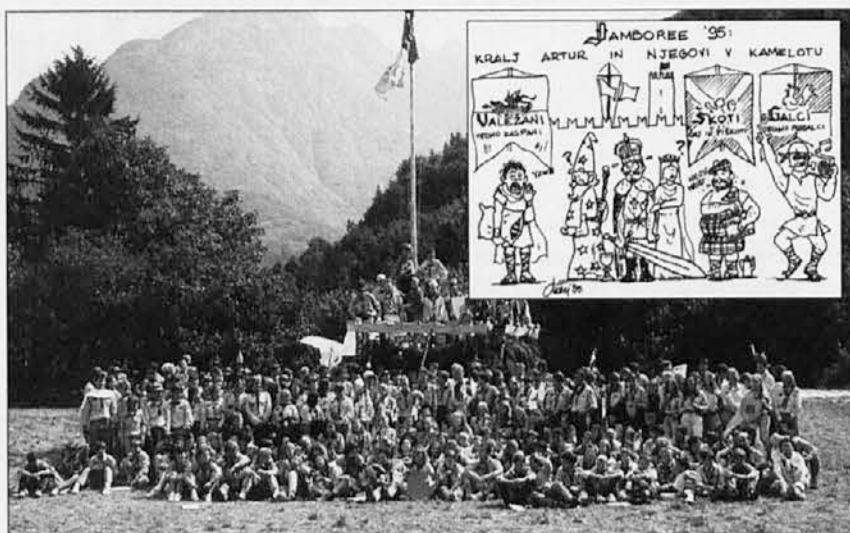
»Excalibur združil nas je«

Bovška dolina skupni dom za tristo mladih skavtov iz zamejstva in Slovenije

Čezsoča, 17. - 30. julija. Nibilo dneva na 4. slovenskem zamejskem jamboreju, da ne bi misel mahnila po geslu: *Vedno pripravljen!* Vsako pomembnejše srečanje se je tako končalo, vsak je imel na kroju simbol jamboreeja s tem geslom in nobenemu ni bil ta klic glas vpijočega v puščavi.

Rdeča nit, ambientacija, skok v (sanjski) svet vitezov okrogle mize je dal poseben pečat letošnjemu jamboreju. Skavt je namreč vitez današnjih dni. Ustanovitelj skavtizma Baden-Powell je nekoč dejal: »Ste kakor vitezi in njihovi oprode, predvsem če ohranjate svojo čast in če se trudite ter pomagajte vsem, ki so v nevarnosti ali potrebni pomoči.«

Uspuh letošnje teme je treba morda iskati prav v dopolnjevanju viteške in skavtske duše, ki gradita pokončno in zavedno osebnost. Matamorfoza iz skavtskega v viteški svet je bila nekaj naravnega, neprisiljenega in je zato tudi obrodila sadove. Nad tristo mladih iz Trsta, Gorice, Nove Gorice, Ankarana, Ljubljane in Koroške je začutilo, da nas nekaj povezuje in da niso prijateljstvo, skupnost, osebna obogatitev, nov zagon v življenje le prazne parole. Prvi dnevi so bili naporni, saj je bilo treba zgraditi vse, da bi travnik dobil podobo skavtskega tabora. Jambor, vhod, kuhinje vodov... so v treh dneh zrastle iz nič. Ves trud pa ni bil za-

man. Zgradili smo si stanovanje in sleherni pogled na jamboree je poudaril voljo, delo in uspeh vsakega udeleženca.

V tem tednu je bilo še časa za duhovno poglabitev, izražanje, merjenje v viteških igrah in ne zadnje smo dobili svojega kralja, saj je Artur izvel meč Excalibur iz skale. Za njegov rojstni dan (23. julija je bil namreč dan obiskov) so se vrata Kamelota odprla tujim obiskovalcem. Več kot tisočglava množica je najprej spremljala skupno jutranje dviganje zastave in se nato podala na kraj, kjer je koprski škof g. Metod Pirih daroval sveto mašo. Sledili so govori in pozdravi, kot se za vsako pomembno manifestacijo spodobi.

Najprej sta spregovorila načelnika jamboreeja Erika Černic (Modra mravlja) in Francesco Biancuzzi (Zamišljeni nosorog), sledila sta jim načelnik tržaškega dela SZSO Teo Kralj (Mogočni leopard) in goriškega Julijan Čaudek (Prizadevni gams). Med gosti je bilo kar nekaj uglednejših; nekateri so tudi pozdravili: načelnik Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov Tone Lesnik, predstavnik italijanskih skavtov AGESCI, števčerski župan g. Hadrijan Corsi, namestnik bovškega župana g. Andreja Stergulca, član državnega zbora RS g. Nace Polajnar, predsednica SSO ga. Marija Ferletič in še sekretar za Slovence po svetu g. Peter Vencelj. Popoldanski

program je predvideval skupni taborni ogenj, ki pa je bil žal zaradi grdega vremena ukinjen.

Končal se je dan, kjer je bilo vse pod drobnogledom staršev, gostov in obiskovalcev. Upam si trditi, da smo se dobro odrezali; ponosni smo bili in smo, na kar smo dosegli v poldrugem letu priprav. Uspeh nam je že sama izvedba takega projekta, že s tem smo potešili žejo napora.

Drugi in zadnji teden jamboreeja se je vil okrog izletov, iger, spoznavanja narave in bivanja v njej, navezovanja novih prijateljskih stikov in utrjevanja starih. Skratka, poudarjali smo skupnost, za katero in v kateri naj bi se vsak posameznik odprl in zorel.

In teden se je iztekel prehitro. V soboto, dan pred odhodom, se je pričelo podiranje zgradb. V istem stanju, kot smo našli travnik, ga je bilo treba vrniti naravi. Podiranje vhoda, jambora, šotorov: podiranje zunanjih stvari, da se utrdijo in ostanejo notranje. Pripravljali smo se na odhod v »normalo«, obogateni od 14-dnevnega doživetja.

Napočil je dan odhoda. Še zadnja skupna maša in skupni zbor. Klici, himna in njen refren: »Naj jamboree živi v vsakem izmed nas, spomina več ne bo zabrisal čas.«

Ločeni po domovih se spominjamo skupnega doma, vsak sam s svojimi spomini...

Prizadevni volk-Matjaž Rustja

Navdušenje udeležencev: »To je bil najlepši tabor«

»Letos je bilo nekaj posebnega.« Povprašujem izvidnike za vtise, vsi mi zagotavljajo: letošnji tabor je bil višek v njihovi skavtski karieri.

Andrej. Navihani tigar, ni bil prvič na taboru. »Letos sem z izvidniki taboril že tretje leto. Imel sem srečo, da sem doživel jamboree, saj je bil prejšnji pred dolgimi enajstimi leti.« Kaj pa ti je bilo najbolj všeč? »Najbolj mi je ostal v spominu športni dan-viteške igre. Izbirali smo med petimi panogami, jaz sem igral odbojko. Med tekmami so prišli na svoj račun posebno navijači, ki so sledili tekmam v velikem številu. Ta dan je zelo uspel, kljub temu, da nam vreme popoldne ni bilo naklonjeno, saj je na trenutke kazalo, da nas bo zajela strašanska nevihta.« In še zadnja misel. »Poleg tega, da sem se zelo zabaval, sem na taboru spoznal tudi mnogo novih prijateljev. To je bil verjetno tudi eden glavnih ciljev tega jamboreeja.«

Giuliana se poslavlja od izvidnikov. Kako je bilo pri Valežanih (v

enem od treh podtaborov)? »Preveč lepo.«

Rok prihaja iz Ljubljane in je hitro zaslovel. Zakaj? Svetle oči, nogometni dres s št. 10 na hrbtu, lasje speti v kitke, prav tako jih nosi italijanski »božanski repek«. No, saj ste razumeli: Rok je alter-ego Roberta Baggia. Kako se ti je kaj zdelo? »Super! Prve dni smo se mal' iskal'. Vse te italijanske navade, govorite čist' po svoje, jeste pa samo pašto. Ko smo se sprijateljili, pol je pa full dober za laufalo.«

Kaj pa načelnika **Erika** in **Franc** ali, če hočete, kralj Artur in Ginevra? Kateri je po njunem mnenju največji uspeh tega jamboreeja? **Franc:** »Zelo sva zadovoljna, da smo v podtaborih pomešali tržaško, goriško, koroško in slovensko mladino. Izvidniki so se zelo upirali tej odločitvi, mi pa smo videli smisel jamboreeja prav v tem, da se mladi srečajo, spoznajo razlike in odkrivajo vrednote, ki jih združujejo. Prepričani smo, da je

jamboree klic k širjenju osebnih mej, šola za odprtost, strpnost, prijateljstvo. Izvedba mešanih taborov je seveda tehnično težja (oprema, vodstvo, ki se ne pozna in ima različne pristope), toda poteza se je zelo dobro obnesla in dala jamboreju svoj pečat.« Kakšni občutki vama ostajajo na koncu? **Erika:** »Kot koordinatorja sva morala veliko leteti naokoli, od sanitarnih uradov do županstva, po-

licije..., zato večkrat nisva znala razbrati, kaj kaže termometer vzdušja. Ko vložiš toliko svojih moči in se tako zavzemaš za stvari, ne znaš dajati ocen. Ko pa vidiš vesele obraze in vedre nasmehe, ko zveš, da se je Seshjan napolnil z goriškimi in tržaškimi izvidniki, ko pomisliš na solze ob slovesu, začutiš, da je bilo to enkratna dogodivščina, da je trud poplačan. In si rečeš: zares se je splačalo.«

MG

Spomini z jamboreeja

Temna noč. Edina svetloba so zvezde, luna, kresnice in mogočen taborni ogenj. Okoli njega je tristo mladih. Vsak po svoje doživlja te trenutke, vendar glavno čustvo je samo eno. Ne bi ga znala opisati... morala bi združiti veselje, vznemirjenost, ljubezen in še veliko drugega. Naše oči so se svetlele bolj kot katerikoli ogenj, naša srca so bila vsa eno, naše glasilke so se napejale kot strune na kitari. Zavedali smo se, kako smo srečni, da lahko doživljamo kaj takega, in vsem smo dopustili, da nam zavidajo.

Kolikokrat se bomo z mislijo še vrnili v dolino blizu Bovca, k tistemu tabornemu ognju... in bomo slišali odmev: »Naj jamboree živi v vsakem izmed nas, spomina več ne bo zabrisal čas!!!«

Nasmejana želva

in telo za svoje barve. Športnih panog je bilo pet: nogomet, odbojka, roverček, scoutball ali orienteering. Zjutraj so potekala predtekmovanja po italijanskem sistemu »vsi proti vsem«, popoldne pa finalne tekme. Najbolj uravnovešeno je bilo pri orienteeringu, saj so si vsi pomagali, le da bi se ne izgubili; najbolj vroče pa je bilo pri nogometu, ko je moral sodnik med razveljavljenimi zadetki in protesti nekaj časa tudi prekiniti tekmo. Na koncu so slavili Goričani, ki so osvojili 4 prva mesta (samo v roverčku so zmago prepustili Ljubljančanom), toda viteški fair-play in resnična olimpijska atmosfera je goriško slavje spremenila v praznik za vse tekmovalce.

Ko bom velik, bom... ali TEHNIČNE BAZE

Tehnične baze so bile ena najbolj privlačnih novosti letošnjega jamboreeja. Vsak oproda si je izbral eno

dvodnevno ali dve enodnevni specializaciji in tako poglobil svoja zanimanja. Zgodovinarji so si ogledali prenovljeno soško fronto in muzej, fotografi in slikarji so se učili osnov vizualnega oblikovanja, alpinisti plezalne tehnike. Potem so bili tu še trapperji, pionirji, predelovalci ovčjega sira, meteorologi in zvezdoslovci, planinci in še kaj. Gorske kolesarje je čakal pustolovski pohod. Najprej je po strmem klancu odpovedalo kolo, potem ja kar zmanjkalo poti. Naši junaki so kot v herojskih časih predvojnih Girov dali kolesa na ramo in si tri ure utirali pot skozi goščavo do prve planine. Ribiči so malo godrnjali, ker so brezuspešno celo popoldne presedeli ob vodi - tiho kot ribe. Krasno so se imeli kajakaši in rafterji, ki so se s čolni spustili po deročih zavojih in globokih tolmunih temnozelene Soče.

MG

Himna

letošnjega jamboreeja je spremljala vse pomembnejše trenutke. Govori o kralju Arturju in viteštvu, temi letošnjega jamboreeja. Sestavili so jo izvidniki sami, vsak podtabor svojo kitico.

• Iz Trsta, Gorice in Ljubljane smo mi, skavtje po srcu smo vsi.

V Kamelot skupaj prispeli smo že, Valežani imenujemo se.

Z vitezi mi bojevali smo se, Excalibur združil nas je.

• Naj jamboree živi v vsakem izmed nas, spomina več ne bo zabrisal čas.

• Koliko cest nas privedlo je tja s hribov, dolin in morja; in koliko srečan potrebnih je b'lo, da Škoti postali zdaj smo. Mi skavti smo vsi iz različnih smeri, a vendar nam važno to ni.

• Naj jamboree živi...

• Gradovi tam doli že čakajo nas, Galci, dvignimo svoj glas za Arturja kralja in vitezov čast, da Kamelot sloge bo last! Ščite in meče odvrzimo stran, prijat'li, podajmo si dlan!

• Naj jamboree živi...

Sestava taborov

Z razliko od prejšnjih jamboreejev, na katerih je vsaka pokrajina taborila posebej, so bili letos na istem podtaboru pomešani izvidniki iz različnih krajev. Tako smo dobili tri narode:

VALEŽANI: 1. četa GO, Nova Gorica, Dravljje (LJ), 4. četa TS (mesto);

GALCI: 1. in 2. četa TS (Kras), 2. četa GO;

ŠKOTI: 3. in 4. četa TS (Breg in mesto), Ankarana, Koroška.

JAMBOREE V ŠTEVILKAH

303 udeležencev,
11 čet,
49 vodov,
76 šotorov,
27 kuhinj + 3 glavne kuhinje z dvema kuharjema vsaka;
13 nočnih napadov, zato povprečno spanje voditeljev 5 ur,
23,4 povprečna starost voditeljev.

HIT PARADE

Radio Kamelot objavlja lestvico hitov, ki so jih v teh 14 dneh najbolj vrteli:

1. **Pridi, gremo na Povšetovo** (Lublanski pobje);
2. **Mi smo iz Šmihela** (Kogošci);
3. **Galci Mix** (Pirox);
4. **Naj jamboree živi** (Skupna produkcija);
5. **Mozambiko** (duo Cej-Sadlowski).

ČEZSOŠKA KRONIKA

Noč ima svojo moč oz. Straža nikoli ne spi

Jamboree je privabil veliko nezaželenih obiskovalcev. Najbolj izpostavljen je bil tabor Galcev, ki je doživel tudi po tri napade na noč. Tarče napadalcev so bile nočna zastava in predvsem nutella, straže pa so bile skoraj vedno na mestu. Med napadalci sta jo najslabše izkupil dva goriška tabornika, ki so ju straže ulovile, ju privezale na jambor in izpustile šele naslednjega dne po jutranjem zboru.

Iz tabornega življenja

KRONANJE ARTURJA - nepozaben večer

Vsak otrok pozna Arturjevo legendo. Merlin, čarodej-zvezdoslovec s špičastim klobukom, je napovedal, da bo tisti, ki bo potegnil iz skale meč Excalibur, zavladal vsem narodom. Grofe, ki so s svojimi damami in srednjeveško spokojnostjo zaman napejali svoje mišice, pa preliščili mimoidoči poba in z lahkoto izvelče meč. Ta sugestivni obred ustoličevanja kralja Arturja je bil srečica otvoritvenega večera. Novemu kralju so se potem poklonile vse rodbine s pesmimi in skeči.

Slovesnosti so uganke; lahko izdelala sceno (ščite in plašče), zrežirala koreografijo, toda nekaj se mora vžgati, da preglasiš tišino začetkov. Četrtkova otvoritev je zadela v črno. Ko je po dveh skupaj preživetih

urah Artur povabil vse, naj se vrnejo v šotore, se je mlada publika razživela. Zadonele so nove pesmi, klici, himne, rodbine so si odgovarjale druga drugi, roka je segla v roko, dvignile so se rute, štiti, zaplapolale zastave. Tristo src je bilo v enem samem uglašenem akordu, spontano, prostovoljno, tristo src je čutilo enako. Pesem je že pozno v noč razglašala po dolini, da se je prebudil resnični duh jamboreeja...

VITEŠKE IGRE - za zmago in zabavo

Športni dan je bil poglavje zase. Če je v vseh ostalih dneh vel nek »nadrdbinski« duh, so te viteške igre, v katerih so se štiri pokrajine (GO, TS-Kras, TS-mesto, Slovenija) pomerile med sabo, razvnele antagonizem in tleči »nacionalni« ponos, tako da je vsak tekmovalec dal dušo

Kakšna je usoda šole Trinko?

Tiskovno poročilo Enotnega šolskega odbora

Goriško županstvo je 18. julija izdalo ukaz o izpraznitvi prostora nižje srednje šole Ivan Trinko v Kapucinski ulici, kjer je bila šola nameščena nekaj let. Županstvo je kot razlog za prisilno izselitev navedlo dejstvo, da je poslopje slabo vzdrževano in da je potrebno poskrbeti za obsežna dela, nujna za vzdrževanje poslopja in varnost oseb. Šolski skrbnik je od občine zahteval, naj poskrbi za trajen in primeren sedež, saj je srednja šola I. Trinko več kot desetletje brez ustreznih lokacij. Med predlaganimi opcijami občina v tem trenutku predlaga najslabšo možno rešitev: šolo I. Trinko hoče strpati v slovensko šolsko središče v ul. Puccini. Vse slovenske komponente odločno odklanjajo tako rešitev iz sledečih razlogov: slovensko šolsko središče je bilo zgrajeno izključno za slovenske višje šole (kar je jasno razvidno iz uradnega akta o financiranju gradbenih del); proste učilnice v njem so namenjene slovenskemu oddelku industrijskega zavoda G. Galilei, za katerega je letos Ministrstvo za šolstvo že izdalo odlok o priključitvi trgovskemu zavodu I. Cankar. Iz tega izhaja nujnost vselitve sekcije ITI v slovenski šolski center. S tem v zvezi si šolsko skrbništvo prizadeva za opremo primernih laboratorijev, kar bi bilo v primeru vselitve sedanje šole I. Trinko onemogočeno. Obenem je razpoložljivost prostorov v slovenskem šolskem centru nezadostna za primerno delovanje srednje šole I. Trinko.

Enotni šolski odbor in Sindikat slovenske šole poudarjata pomen, ki

ga ima slovenska šola za celotno manjšinsko skupnost, in s tem v zvezi potrebo po primernih prostorih, ki bi zagotavljali njeno ustrezno delovanje in razvoj. Predlagana rešitev občine je povsem nesprejemljiva, saj bi oškodovala delovanje srednje šole I. Trinko in onesposobila nujno potrebno dokončno ureditev višješolskega omrežja, ki že desetletja čaka na ustrežno rešitev.

Enotni šolski odbor in Sindikat slovenske šole zato zahtevata, da se sekcija industrijskega zavoda že v tem šolskem letu vseli v slovenski šolski center, za srednjo šolo pa naj občina poišče primerne prostore ali pa naj poskrbi za najnujnejša popravila v sedanjem sedežu v Kapucinski ulici. Vprašljivo je namreč dejstvo o prisilni izselitvi iz varnostnih razlogov, saj se v podobnih neprimeren prostorih odvija delovanje velike večine italijanskih šol v občini Gorica.

Še slabša pa je zadnja novica, da namerava občina preseliti šolo v prostore italijanske nižje srednje šole Perco v Ločnik. Če bi do tega res prišlo, bi bila naša srednja šola izrinjena iz mestnega središča v izolacijo na periferijo, kar je za celotno slovensko skupnost popolnoma nesprejemljivo že iz zgodovinskih razlogov kot tudi iz praktičnih težav, ki bi nastale za dijake in starše. Zdi se, da občinska uprava sploh ne upošteva naših utemeljenih in stvarnih predlogov, temveč ponuja in išče za našo skupnost nesprejemljive rešitve.

Enotni šolski odbor
Gorica-Italija

Vrh sv. Mihaela praznuje vaškega zavetnika

Vrh praznuje svojega farnega zavetnika sv. Lovrenca prvo oz. drugo nedeljo v avgustu. Za vaščane ta dan ni samo verski praznik, ampak prava ustaljena navada za obisk in srečanje z oddaljenimi znanci, sorodniki in družinskimi člani, ki so se iz raznih vzrokov izselili. Tradicija je, da se obisk in srečanje poglobita z udeležbo pri sv. maši in procesiji.

Letošnje praznovanje vaškega patrona je bilo v nedeljo, 6. avgusta. Udeležilo se ga je res lepo število vaščanov,

»mokarjev« (t.j. domači vzdevek za Vrhovce, ki so se izselili na Laško) in drugih faranov. Cerkevni svet je povabil v goste pritrkvalce iz Rupe in Gabrij ter cerkveni zbor iz Rupe-Peči, ki je pod vodstvom mlade dirigentke Damjane Čevdek še povečal svečanost praznika. Maševal jedomači župnik Viljem Žerjal, ki je v pridigi obrazložil življenje in trpljenje sv. Lovrenca; vernike je pozval k spoštovanju cerkvenih institucij in nauka ter k zvestobi našemu izročilu. Pri procesiji so fantje nosili novo nebo, ob strani so jih v mondurah spremljali člani domačega mladinskega zbora Vrh sv. Mihaela. Mogočna pesem *Hvala večnemu Bogu* je sklenila bogoslužje. Po maši je na

britofu sledila družabnost ob kozarcu vina in sladica.

Praznovanje vaškega zavetnika je priložnost za srečanje in prepletanje vezi med znanci. Navada tako postane tradicija, kulturna dediščina naroda, ki smo jo Slovenci - predvsem zamejski - dolžni čuvati. Zato je res hvalevredno požrtvovanje tistih, ki nesebično vlagajo v pripravo in ustvarjanje takih trenutkov svoj trud in delo.

Remo Devetak

Požar v Doberdolu

Pogorišče. Pokrajina tako opustošena in samotna, kot je bila le še v tistih žalostnih povojnih letih. Govorimo o Doberdolu. Če se z visoka razgledaš naokoli, je vse ena sama zgoznela pustinja, prekrita s štrlečimi vejami, razorana od belih, kamnitih mejnikov in opuščeni kolovozov.

To je posledica strahotnega požara, ki je 1. avgusta zajel Doberdolu in kar devet ur držal vas v šahu. Prvi dim so domačini opazili kmalu po dveh popoldne na Ronskem hribu, dober kilometer od vasi. Elio Gerin, 65 let, doma iz Ronk, je bil namenjen v Doberdolu skupaj s hčerjo in mladim iz Tržiča, ko ga je na ovinku vrglo s ceste (potniki so na srečo vsi nepoškodovani); avto se je vnel, popoldanski veter v smeri jugo-vzhod pa je z neverjetno hitrostjo razširil plamene. Ob štirih se je nepropusten oblak dima že zgrmadi nad strehami, tri centimetre dolge saje so padale na dvorišča. Ogenj je napadel vas za hrptom in se lotil hiš.

Stanovanje B. Kosiča je bilo obkoljeno, le visoki zid je zadržal ognjene zublje daleč od hiše; plastične nadoknice so se uvile od toplote. Gospodu Ferfogli so na dvorišču zgorela drva, uskladiščena za zimo; dve družini Jarc pa sta imeli ogenj le še dva metra pred hišnim pločnikom. Više zgoraj sta zgorela Renault in Fiesta, parkirana ob cesti. Sredi plamenov so začele pokati bombe in municije (vsaj šest eksplozij), zlovešči glas krvave zgodovine.

Tanja je bila doma. Kar naenkrat se je znašla sredi ognja. »Spravila

sem avto iz garaže, ko je bil ožen le še par metrov od mene. Ne vem, kako sem to naredila.«

Med ljudmi so se mešali občutki strahu, panične histerije, radovednosti, odrešenja. Kot v neorealističnih filmih je bila cela vas na cesti, v procesiji, od cerkve navzdol, žene in radovedneži v skupnicah po tri ali štiri, mlajši na kolesih, traktorji pa so neutrudno črpali vodo na trgu in odhajali gasiti.

Hitremu in učinkovitemu posegu gasilskih enot se je treba zahvaliti, da ni bilo žrtev; nobena hiša ni zgorela. Sodelovali so gasilci iz Tržiča, Gorice in z Opčin, gozdni čuvaji s Tržiškega, enote civilne zaščite in prostovoljci protipožarnih skupin iz Tržiča, Ronk, Fogliana, Drage in Devina. Skupaj 150 oseb, izkušenih in požrtvovalnih, s čeladami in radijskimi tranzistorji, helikopter, ki je zajemal vodo najprej v Soči, potem pa kar v Doberdolskem jezeru; vojaški jeepi, gasilski avtomobili vseh vrst - so šele naslednjega dne ukrotili zadnja žarišča.

Zgorelo je 150 hektarjev zemlje, uničeni so vinogradi, polja. Takega požara vaščani še ne pomnijo. Pred desetletji, ko je bilo grmičevje nižje, trava pokošena, bi se do petnajst metrov visoki plameni, ki so prekoračili cesto, ne mogli razširiti. Danes pa to suho kraško okolje, manj obdelano in vse manj kmečko, vnetljivo kot sardinska tla, stalno tvega, da doživi ekološko katastrofo in izgubi svojo tipično floro. Brinjevega gozdička ob jezeru ni več in morda tudi ne bo.

MG

Sonce miru tudi v Gorici

Precejšnje število mladih obrazov se je v nedeljo, 6. avgusta, ob 50-letnici padca prve atomske bombe na Hirošimo, odzvalo vabilu slovenske kulturne zadruga Maja iz Gorice in drugih slovenskih organizacij, naj sodelujejo pri risanju Sonca miru tudi v našem mestu. Mladi udeleženci akcije iz raznih goriških krajev so se zbrali v nedeljskih jutranjih urah na ploščadi pred Ljudskim vrtom na goriškem Verdijevem korzu. Ob radovednem spogledovanju številnih mimoidočih so marljivo izpeljali likovno delo, katerega osnutek je pripravil goriški slikar Silvan Bevčar. Prireditelj je lepo uspela, saj je bila nekaj poletni mladinski praznik, z željo, naj bi goriško sonce miru sijalo v spomin na tragične dogodke pred 50 leti in kot klic proti vojni vihri v Bosni in ostalih predelih nekdanje Jugoslavije.

Župnijski živi rožni venec

Župnija Doberdolu ima večjo molitveno skupino, ki je združena v župnijskem živem rožnem vencu. Vsake tri mesece prejmejo njeni člani majhen listič z naslovom *V molitvi združeni*. V njem je najprej obrazložen namen, za katerega se moli v treh mesecih, sledi primeren članek o molitvi in na koncu je mala rubrika iz našega življenja.

Morda bi se to komu zdelo nepomembno, pa ni tako. Prav ta skromni listič, ki letos praznuje deseto obletnico izhajanja, povezuje vse tiste, ki imajo malo več čuta za duhovno skrb župnije. Za marsikoga je to zanimiva pošta, ki jo gotovo dobi, ga spodbu-

di, pa tudi obveže, da se na novo zave odgovornosti, ki jo še posebej ima kot član župnijskega občestva za duhovni napredek naše župnije.

Za pokojne člane je vsako leto maša v novembru. Tedaj se poimensko spominjamo vsah, ki so med nami živeli, z nami molili, pripadali naši molitveni skupini *župnijski živi rožni venec* in sedaj gotovo tudi pri Bogu prosijo za nas.

Deseta obletnica skromnega, toda za naš kraj zanimivega lističa, je vsekakor dogodek. To je naš domači list župnijske skupnosti in zato pomemben.

Dario Bertinazzi

G. Bogomil Breclj sedemdesetletnik

V nedeljo, 6. avgusta, je ob 19.30 številna množica napolnila nabrežinsko cerkev, da bi se udeležila zahvalne maše, na katero je ob rojstnem dnevu povabil sam slavljeneec. Bilo je prisotnih veliko sorodnikov, prijateljev in vaščanov; pa tudi Goričani (predvsem iz doberdolske župnije) so hoteli s svojo prisotnostjo izraziti hvaležnost priljubljenemu g. Bogomilu, ki je v času svojega delovanja kot župnik in kulturni pobudnik na Goriškem uspešno poživil kulturne in mladinske kroge. Jubilant je med pridigo orisal svoje življenje in se večkrat zahvalil predvsem dobrotnikom, prisotnim, neprisotnim in pokojnim. Na koro je sveto daritev spremljal vaški zbor, ki je za konec maše odpel g. Breclju posebno ljubo pesem *Marija skozi življenje*. Sledila je družabnost na župnijskem dvorišču v prijetnem vzdušju, ob zvokih harmonike in ljudskem petju dolgo v noč.

Nedeljski sedemdesetletni jubilar in nabrežinski župnik je doma iz Šturij na Vipavskem, kjer se je rodil 8. avgusta 1925. Srednje šole je obiskoval v Ljubljani. Po vojni je stopil v bogoslovje in bil posvečen 25. marca 1950. Ker v tistih časih ni smel domov, je pel novo mašo na Travniku na velikonočni ponedeljek. Po maši je na mejnem prehodu pri Rdeči hiši od daleč pozdravil mamo. Očeta, brata in sester ni mogel, ker so postali žrtve komunističnega nasilja.

Po novi maši je dve leti pomagal v Sovodnjah ostarelemu župniku Petru Butkoviču in med drugim poskrbel za Marijino kapelico na začetku vasi. Leta 1954 je odšel za župnika v Doberdolu in tam razvil skupaj s številnimi domačini plodovito kulturno življenje. V ta namen je dal tudi zgraditi župnijsko dvorano. Leta 1976 ga je g. nadškof preimenoval v Nabrežino, to narodno mešano župnijo, kjer slušbuje še danes. Tudi na tem mestu je izpričal svoje organizacijske sposobnosti in zgradil pri župnišču večnamensko dvorano.

Gospodu Breclju čestita tudi uredništvo našega lista in mu kliče: **Na mnogaja blagaja ljeta!** DD

Nenadna smrt

Prav na praznik spremenitve je Jezus v nedeljo utrgal svojo rožo in jo presadil na svoj vrt; nenadno je namreč umrla **Nelka Pavšič**.

Pokojnica se je rodila v Gorici v družini nekdanjega ravnatelja Antona Pavšiča leta 1932. Dokončala je slovensko učiteljsko v Gorici, a se ni posvetila učiteljskemu poklicu, temveč je raje stopila v službo kot socialna delavka. Pripravo na ta poklic je opravila v Trstu in nato prišla v Gorico k dr. Basagli leta 1962, ko je ta začel s svojo znano reformo umobolnic. Postala je ena njegovih glavnih pomočnic, ker samo ni bila strokovno usposobljena, marveč tudi prisrčno sočutna do bolnikov. Sočutnost in dobrotu sta jo posebno odlikovali ter ji pomagali, da je tudi kot teta stala ob strani nečakom v Podgori, ko so jih zadele nesreče. Eden je doživel dva incidenta z avtomobilom in je bil hudo ranjen. Tudi ko je stopila v pokoj, je rada pomagala vsem potrebnim. Bila je tudi globoko verna kristjanka in vedra po značaju.

V nedeljo je šla v Sesljan na kopačje, toda ob izstopu iz vode jo je obšla slabost; odpovedalo ji je srce. Odpeljali so jo v bolnišnico, toda zanjo ni bilo pomoči.

Sestri in ostalim sorodnikom naše sožalje, pokojnici pa bogato plačilo pri Bogu za njeno dobroto.

K.H.

Odprli jasli, zaprli pa vrtec

Poslopje bodočih slovenskih jasli (Foto Kroma)

Tržaški občinski odbor je prejšnji teden sprejel sklep, da se odpre slovenski oddelek občinskih otroških jasli. V le-tega se je doslej vpisalo 20 otrok, ki bodo imeli na voljo prostore v poslopju v ul. Paolo Veronese v mestnem središču blizu italijanskega znanstvenega liceja Oberdan. Na seji 13. julija pa je odbor sklenil, da se ukine slovenski otroški vrtec v ul. Conti oz. da se ga združi z vrtcem, ki deluje v Dijaškem domu Srečko Kosovel v ul. Ginnastica. Odločitev o ukinitvi vrtca naj bi bila - če prisluhne mo besedam funkcionarjev odborništvu za šolstvo - začasna.

Proti tej odločitvi sta protestirala občinska svetovalca SSK Peter Močnik in Andrej Berdon, saj smo po mnenju SSK priče novemu hudemu ubošanju slovenskega šolskega omrežja. SSK je tudi mnenja, da se morajo o tem ukrepu izreči prizadeti starši in šolniki, čimprej pa mora o tem problemu

razpravljati Enotni šolski odbor, saj je treba za katerikoli predlog oz. sklep o racionalizaciji najprej vprašati slovensko manjšino.

Hkrati smo priče zelo pozitivnemu dogodku, namreč odprtju slovenskih jasli v tržaškem mestnem središču. Za dosego tega se je slovenska stran potegovala že več časa, vprašanje pa je postalo znova aktualno z nastopom nove Illyjeve uprave, ki je imela posluš za to slovensko zahtevo. Slovenski šolniki in občinski svetovalci so tako dosegli, da bodo slovenske jasli v ul. Veronese. Rok za vpis bi se bil moral končati že 10. junija, vendar ob tistem datumu je bilo vpisanih le 9 otrok, kljub temu, da je bilo zbranih okrog 40 podpisov; to pa verjetno zaradi pomanjkljive informacije o dejanskih finančnih stroških. Sedaj je vpisanih 20 otrok, tako da bodo v začetku šolskega leta jasli končno začele delovati. **iz**

5. Draga mladih

5. Draga mladih se naglo približuje. Želimo se ustaviti pri gostih, ki bodo oblikovali letošnji program.

Prvo predavanje (četrtek, 31. avgusta, ob 16. uri) bo posvečeno *medijem sedanosti*. O televiziji in njeni govornici bo govorila znana in priznana časnika Manca Košir, ki vodi po televiziji Slovenija populami talk show.

V petek, 1. septembra, bo ob 10. uri na vrsti predavanje o novih medijih bodočnosti (computer in mreža). Smernice za tako razmišljanje bo v predavanju podal mladi sociolog Franc Trček, raziskovalec na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Udeleženci Drage mladih se bodo lahko tudi vključili v mrežo Internet.

V soboto, 2. septembra, bo ob 10. uri na vrsti okrogla miza. Mladi so jo želeli posvetiti žgoči tematiki soodvisnosti med svetom medijev in svetom politike.

Spregovorili bodo: Danilo Slivnik, prodorni analitik družbenih in političnih procesov v slovenskem prostoru v zadnjih letih. Poleg njega pa še časnika Vida Petrovič, ki je zaradi svoje kritične naravnosti do izkoriščanja medijev v politične namene v Sloveniji že pritegnila pozornost nase. Tukajšnji medijski svet bo predstavljal dr. Drago Legiša, odlični poznavalec in prepričljiv komentator razmer v našem zamejstvu, glavni urednik in avtor številnih člankov tednika Novi list, do nedavnega časnika na Radiu Trst A in član italijanske vsedržavne novinarske zbornice.

Okroglo mizo bodo z vprašanji oblikovali mladi, ki se ukvarjajo s časnikaštvom pri raznih medijih v zamejstvu.

Predavanja bodo odprta vsem, mladim in starejšim. Kdor se želi udeležiti celotnega programa, se lahko prijavi na tel. št. 040-370846.

Breda Susič

Odprli veliko razstavo o izkopaninah v Ebli

V prostorih konjušnice miramarškega gradu so v ponedeljek ob prisotnosti številnih uglednih gostov - od župana Illyja do sirske ambasadorke Souad Abdallah - odprli veliko razstavo o izkopaninah, ki so jih opravili v mestu Ebli v severni Siriji.

V dvonadstropnih prostorih so na ogled kipi, reliefi, napisi, nakit, posode in drugi predmeti iz obdobja velikih mezopotamskih kultur, ki gre od leta 2400 do 1600 pred Kr. Gre za predstavitev rezultatov tridesetletnega dela arheološke misije rimske univerze La Sapienza, ki jo je vodil arheolog prof. Paolo Matthiae. Razstava je že bila na ogled v Rimu.

V prostorih bivših grajskih konjušnic je predstavljen tudi zgodovinski razvoj arheološke dejavnosti v Siriji in bolj podrobno potek raziskav v Ebli. Prikazana je tudi zgodovina tega mesta in področja v protosirski dobi (oz. »dobi arhivov«) in dobi babilonskega kralja Hamurabija z ozirom na vse dejavnike takratnega življenja: gospodarske, kulturne, verske, vojaške, upravne itd.

Razstava bo odprta do 7. januarja prihodnjega leta z urnikom od 9. do 19. ure (od 1. oktobra dalje od 9. do 18. ure). V avgustu in septembru bo ob določenih večerih odprta tudi do pozne ure, saj bodo takrat na sporedu tudi predstave *Luči in zvoki*. Prireditelji pričakujejo 50.000 obiskovalcev, ki jim bo na voljo cela vrsta souvenirjev in pripomočkov: od videoposnetkov do velikega kataloga, brošur, zvezkov, knjig, majic, razglednic in zgibank. To v več jezikih - tudi v slovenščini, čeprav doslej prevajalci še niso prejeli tekstov (ta problem bi bilo potrebno poglobiti).

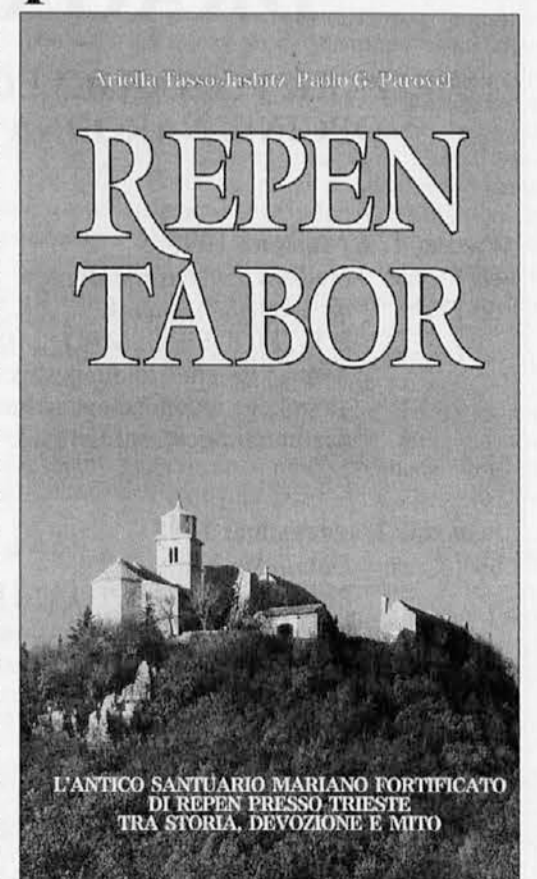
Eden izmed razstavljenih kipcev (Foto Kroma)

Italijanska knjižica o Repentabru

V soboto, 12. avgusta, bodo v okviru tradicionalnih praznovanj Brezmadežne in sv. Roka na Repentabru predstavili tudi novo knjižico v italijanščini, ki govori o zgodovini Repentabra. Knjigo, ki nosi naslov *Repentabor*, sta napisala Ariella Tasso-Jasbitz in Paolo Parovel, izšla pa je pri založbi Mladika.

V petih kratkih poglavjih (knjižica ima vsega skupaj 43 strani) je predstavljena zgodovina tega kraja, njegovih poslopij in obzidja ter Marijinega češčenja skozi stoletja. Avtorja pa se ustavita tudi pri krajevnih imenih.

Knjiga bo na prodaj na Repentabru ob praznovanju Brezmadežne in v obdobju Kraške ohceti, nato pa jo bo mogoče najti v vseh tržaških knjigarnah.

Novo parkirišče pred sodnijsko palačo

V petek, 28. julija, so uradno odprli novo podzemsko parkirišče na trgu Foro Ulpiano pred sodnijsko palačo. V javni garaži, ki nosi ime *ParkSi Foro Ulpiano*, je prostora za okoli 700 vozil. Parkirišče ima tri nadstropja: prvo je namenjeno tistim, ki so že pravočasno odkupili parkirni prostor, v ostalih dveh pa bo lahko parkiral vsakdo, ki bo pripravljen plačati 1.700 lir na uro (to je namreč cena parkirišča družbe Italimpa, ki je podzemsko garažo zgradila in ki jo bo tudi upravljala).

Odprtja se je udeležil tudi župan Riccardo Illy, ki se je v svojem govoru dotaknil še vedno perečega vprašanja parkiranja v mestu. Gradijo se nova parkirišča, počasi bo brezplačno parkiranje prešlo v zgodovino, za to pa bo potrebno spremeniti miselnost Tržačanov. Županovim izjavam so v naslednjih dneh že sledile prve polemike.

Nam bo uspelo ohraniti šolo Frana Levstika na Proseku?

Prejeli smo in objavljamo:

V resnici pretresljivo je, da si moramo sredi demokratične Evrope ob koncu 20. stoletja priklicati v zavest Levstikove stihe: »Trd bodi, neizprosen, mož jeklen, kadar brani ti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu!« Ali ne spominja na Čedernačeve čase pot, ki je vodila predstavnik slovenske manjšine do najvišjih šolskih oblasti z zahtevo po ohranitvi obstoječih šol v okviru ali izven splošne manjšinske zaščite?

Prav nič niso obetajoče ministrove besede, pa če zvenijo še tako svečano, kot je mogoče razbrati iz članka v Primorskem dnevniku dne 19.7.1995. Ministrova prijaznost, naklonjenost in demokratična načela nam nič ne pomenijo, če ni konkretnih dejanj in ukrepov. Kako je mogoče sprejeti besede, da v vsaki vasi pač ni mogoče imeti šole? Po vsem civiliziranem svetu so šole v vasicah in vaseh. Prosek pa tudi ni zakotna vasica. Prav letos so na Proseku praznovali 200-letnico obstoja šole, kar pomeni, da so domačinmi že ob koncu 18. stol. dobili od takratnih oblasti dovoljenje, da lahko v domačem kraju odprejo šolo. Tako je v vasi šola ostala, dokler je niso zaprle fašistične oblasti skupaj z drugimi šolami na Primorskem v smislu fašistične racionalizacije.

Po drugi svetovni vojni je šola na Proseku spet zaživela; poleg osnovne, še slovenski trgovski strokovni tečaj, od leta 1964 pa nižja srednja šola, ki so jo domačini poimenovali po književniku, literatu, politiku, predvsem pa trdnem Slovencu Franu Levstiku. Leta 1973 je bil na šoli Frana Levstika uveden celodnevni pouk, kar je posebnost v okviru italijanskega

šolskega sistema. To so takrat dosegli starši skupaj z učnim osebjem in ravnateljem šole. Celodnevni pouk je v prid zlasti tistim dijakom, katerih starši so ves dan zaposleni. Poleg nadzorstva imajo dijaki v šoli še pomoč pri učenju.

Šola na Proseku obiskujejo tudi dijaki iz okoliških vasi, tudi iz zgoniške občine. Ukinitve te šole prizadene torej širši krog slovenskega prebivalstva. Šolski prostori bi namreč še ostali; ukinili pa naj bi ravnateljstvo in odvzeli šoli ime. Šola brez imena in ravnateljstva spominja na domačijo brez gospodarja.

Šola ni le pedagoška ustanova, je tudi kulturno in družbeno središče vsakega naseljenega prostora, katerega ljudje so vezani na lastne tradicije. Zato šola Srečka Kosovela na Opčinah, pod katero naj bi sedaj spadala proseška šola, nikakor ne more nadomestiti pomena, ki ga je za širšo okolico imela šola Frana Levstika.

Vsak večji ali manjši naselitveni prostor je brez šole obsojen na hiter narodnostni zaton, zato so italijanske fašistične oblasti načrtno in s pretkano natančnostjo ukinjale slovenske šole v optiki asimilacije. Danes ne gre več za fašistično, pač pa demokratično racionalizacijo!

Združevanja slovenskih šol nikakor ne moremo razumeti kot dela procesa splošne racionalizacije, saj ta ali ona manjšinska šola res ne more biti odločilnega pomena za državno finančno ravnotežje. Gre torej za daljnosežnejši načrt, ki ga vsi z lahkoto dojemamo. Tudi maloštevilnost dijakov ne more biti opravičilo; saj gre torej za preštevanje, princip, ki je najhujše zlo za vsako narodnostno skupnost

in ki ga vsi demokratični sistemi zavračajo.

Takih ukrepov kljub ministrov prijaznosti in naklonjenosti manjšini ne moremo resignirano sprejeti in se zadovoljiti s splošnimi obeti in frazami.

Smo posamezniki, ustanove, organizacije in šole pravočasno dovolj ukrenili, da bi šola sredi kraških vasi ohranili? Poleg pravne poti, ki je neizbežna, a ne zagotavlja vselej ustrezne razsodbe, se moramo poslužiti še drugih načinov. Svojo težo in pomen ima tudi javno mnenje, ki ga danes vendar ni težko posredovati prek raznovrstnih javnih občil. Svoje sporočilo imajo tudi dijaške ter druge manifestacije in ne nazadnje poseg zamejskih političnih predstavnikov skupaj z onimi iz matične domovine.

Ponovna sodna obravnava naj bi bil šele januarja 1996. Takrat bo pol šolskega leta že za nami; zato skupaj razmislimo, katero pot bi se dalo še ubrati že pred začetkom šolskega leta, računajoč morebiti tudi na konkretni zunanje politični poseg matične države.

V premislek naj nam bo tudi dejstvo, da smo že davno sami začeli z racionalizacijo šol. Samo v devinsko-nabrežinski občini smo za vedno zaprli vrata osnovnih šol v Slivnem, Mavhinjah, Cerovljah, Medji vasi in Štivanu. Ukinitve tudi ene same šole ne pomeni le okrnitev na področju manjšinskega šolskega delovanja, ampak tudi izgubo v širšem pomenu za našo narodno skupnost, ki ji v vsakdanji ogroženosti veliko pomeni obstanek vsake slovenske ustanove.

Rudica Požar Manfredini

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Zveza Slovencev iz videmske pokrajine in Planinska družina Benečije sta priredili letos že četrto tradicionalno Srečanje Slovencev; v soboto in nedeljo se se na Matajurju zvrstile razne prireditve, govorili so politični in kulturni delavci iz matice (J. Školč, T. Pavšič) ter zamejstva (M. Budin), ki so ponovno poudarili svoje prizadevanje za rešitev novih in starih zahtev slovenskih ljudi. Ob že dobro poznanih frazah so vendar organizatorji tudi letos dosegli glavni cilj manifestacije, in sicer srečanje Benečanov z ostalimi zamejci, izseljenci, prijatelji ob meji ter vsemi tistimi, ki se ne odpovejo narodni identiteti in delujejo za ohranitev naše tradicije tudi v nelahkih okoliščinah. V okviru sejma Sv. Lovrenca so bile ob plesu, kioskih in glasbi na sporedu tudi razne kulturne pobude, med katerimi naj omenimo otvoritev razstave Benečija v miru in vojni ter nastop Beneškega gledališča s komedijo v domačem

jeziku Žensko ročno dijelo. Ob priložnosti predsednika slovenskega parlamenta je bilo srečanje pomembna priložnost za ponovno opozorilo na glavne probleme, ki pestijo beneško skupnost, ter na nerešeno (ali že rešeno) vprašanje vidljivosti slovenskega programa RAI v teh dolinah.

Krivično ravnanje italijanskih institucij s tem delom slovenske manjšine pa ne rodi zaželenih sadov, kajti neutrudni Benečani nas vabijo na prireditve, ki so in še bodo bogatilo letošnje poletje. V Kanalski dolini so že v teh dneh začeli s pripravami na mednarodni posvet na temo Večjezičnost na evropskih mejah: primer Kanalske doline; pobudo organizirata kulturno društvo Planika ter Slori in bo oktobra v Trbižu.

V Reziji oz. v Solbici se je začel 1. avgusta Teden pripovedništva, ki obuja staro navado, ko so starejši ljudje pripovedovali otrokom »v senci košate lipe« pravljice in legende iz

ljudskega izročila. V sredo pa se je končal natečaj Okno odprto v svet, ko so nagradili najboljše fotografije, ki so sodelovali na natečaju v Reziji. Rezijani pa se že pripravljajo na Šmarnomišo, ki se bo začela 12. avgusta in končala na veliki šmaren s procesijo in večernim nastopom domačih folkloristov. Omenimo še debatno srečanje v soboto, 19. avgusta, v kulturnem središču: tekla bo beseda o rezijanskem pravopisu, pravi poslastici za kateregakoli jezikoslovca.

V Tipani se bo 12. avgusta začel tradicionalni poletni praznik, značilen predvsem zaradi tekmovanja gozdarjev v žaganju hlodov (20. avgusta). Po koncu Postaje Topolove pa nas društvo Rečan vabi na dva literarna večera (18. in 25. avgusta) pod naslovom V nebu luna plava, na katerih bodo zamejski in furlanski pesniki predstavili svojo kulturno realnost.

Erika Jazbar

OBVESTILA

❖ **TRST. DUHOVNO SREČANJE ZA ŽENE IN DEKLETA** bo tudi letos v Domu blagov 16., 17. in 18. avgusta. Vodil jih bo dr. Rudi Koncilja. Vpisovanje sprejema gđ. Dora Kosovel tudi po tel. (040/763406).

❖ **PD RUPA-PEČ** se pripravlja na izlet v Marche od 24. do 27. avgusta. Na razpolago je še nekaj prostorov. Za informacije kličite na tel. št. 882285.

❖ **DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE** bodo v Trstu v Domu blagov 28., 29. in 30. avgusta. Začnejo se v ponedeljek zjutraj. Vodil jih bo dr. Jože Smej. Za vpisovanje se lahko javite kar na naslov hiše *Le Beatitudini*, tel. 040/566244, Strada nuova per Opicina, 34016 Trst.

❖ **OPČINE. DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV** vabi na XXX. študijske dneve **DRAGA '95** od petka, 1. septembra, do nedelje 3. v parku Finžgarjevega doma.

❖ **OPČINE. Mladinski odbor Slovenske prosvete** prireja **5. DRAGO MLADIH** od četrta, 31. 8., do sobote, 2. septembra.

❖ **ROMANJE NA BARBANO** vernikov goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 4. septembra, in ne 3., kot je bilo javljeno. Skupna maša bo ob 11. uri; daroval jo bo ljubljanski pomožni škof zlatomašnik msgr. Jožef Kvas. Začnimo z zbiranjem romarjev!

SV. MAŠE V SVETIŠČIH NA PRAZNIK VNEBOVZETJA

Sv. GORA: ob 8., 10. (vodi msgr. Piriš), 11.30 in 16. uri; NA PEČAH: na vigilijo praznika ob 18. uri; NA VZROČKU: ob 16. uri priprava na bogoslužje, na razpolago bodo spovedniki; ob 17. uri sv. maša, sledi procesija, ki jo bo vodil g. Stanko Fajdiga, vzgojitelj v škofijskem zavodu v Vipavi; STRUNJAN: na vigilijo praznika ob 19.30 sv. maša, nato procesija, ki jo bo vodil škof Metod Piriš; na dan praznika bodo sv. maše s sledečim urnikom: ob 7. uri v slovenskem jeziku; ob 10.30 velika maša v slovenskem jeziku; ob 11.30 v italijanskem jeziku; ob 17. uri zaključna pobožnost s sv. mašo v slovenskem jeziku.

Zaradi počitniškega premora bo izšla naslednja številka Katoliškega glasa **31. avgusta.**

Mačkoljanski praznik

Praznik župnijskega zavetnika je največji praznik v vsaki župniji, saj je dan, ko goduje svetnik, ki mu je posvečena domača cerkev. Vsakoletni god sv. Jerneja skušamo Mačkoljani dostojno počastiti. Že več let zaporedoma praznujemo dvakrat: 24. avgusta in na nedeljo po tem datumu.

Letošnje praznovanje bo drugačno in še bolj mogočno, ker bosta na sam praznični večer 24. avgusta pela v cerkvi oba domača mešana zbora (cerkveni zbor pri maši, mešani zbor Primorske pa prvič v domači cerkvi s koncertom po maši) in ker bo drugo praznovanje v nedeljo, 27. avgusta, cel dan in slovesno, saj bo praznično že pri sv. maši ob 11. uri, pa tudi popoldne ob 18. uri, ko je prvič v pripravi procesija s kipom sv. Jerneja ob zvokih godbe na pihala od sv. Antona pri Kopru; govor bo imel bodoči tržaški novomašnik (zdaj še diakon, g. Maks Suard). Končali bomo z že tradicionalnim blagoslovom vozil oz. voznikov in s prijateljskim srečanjem pod koštanji pred cerkvijo.

Lepo vabljeni v Mačkolje od blizu in daleč!

PRAZNIK 200-LETNICE SV. ROKA V NABREŽINI

v četrtek, 17. avgusta, ob 20.45 pred župniščem:

koncert Nabrežinske godbe in slike obnovitvenih del ter verskih prireditev;

v petek, 18. avgusta, ob 20.45 v župnijski dvorani, ki praznuje desetletnico:

razstava znamenitosti župnije; ženski trio *Noster amor* iz Trsta; diapozitivi pomembnih prireditev in *Duo Gratton* (flavte); družabnost;

v soboto, 20. avgusta, ob 20.45 v cerkvi:

Koristnost vere - trije kratki govori (Martelanc, Markuža, Bastiani); koncert na orgle in flavte (Gallus Consort) ter psalmi in blagoslov novega oltarja in zastave;

vsak večer ob 20. uri sv. maša, v soboto sv. spoved;

v nedeljo, 20. avgusta, ob 9. uri:

slovesna maša, ki jo bosta darovala novomašnik Škvarč in msgr. Virgulini; darovi za Karitas; procesija z blagoslovom pred cerkvijo. Možnost popolnega odpusta. Zvečer ob 20. uri: slovesne večernice, nato pred cerkvijo nastop folklorne skupine iz Pirana. Dobitki.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO EMIL KOMEL - GORICA

obvešča starše in učence,

da bo VPISOVANJE V ŠOLSKO LETO 1995-96 na sedežu v Gorici, Drevored XX. septembra 85, tel. 532163, od 1. do 8. septembra v uradnih urah od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure.

XXX. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 95

PARK FIŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, NARODNA ULICA 89

PETEK, 1. SEPTEMBRA 1995

ob 17. uri: predstavitev letošnje Drage;

ob 17.30: dr. Brane Senegačnik:

POSTMODERNA MED SMISLOM IN NESMISLOM
Avtor, klasični filolog, pesnik in esejist bo iz svojega globokega vrednostnega jedra spregovoril o dezorientiranosti našega časa.

SOBOTA, 2. SEPTEMBRA 1995

ob 16. uri: Danilo Slivnik:

SLOVENIJA PO PETLETNI DEMOKRACIJI
Zelo upoštevani slovenski časnikar, pobudnik novega tednika MAG, se bo ozrl po današnji slovenski politični situaciji.

NEDELJA, 3. SEPTEMBRA 1995

Ob 10.30: dr. Jože Marketz:

SOŽITJE MET ETNIJAMI NA VERSKEM PODROČJU

Koroški teolog, strokovnjak za verkso problematiko na etnično mešanih področjih, bo spregovoril o tej temi na osnovi svojih koroških izkušenj.

Ob 16. uri: dr. Hubert Požarnik:

KAKO JE Z DUHOVNO EKOLOGIJO?

Eden najvidnejših predstavnikov slovenskega humanizma bo razgrnil svoje misli o reševanju današnje nihilistično okužene atmosfere.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri na prireditvenem prostoru.

DSI - ul. Donizetti 3 - 34133 TRST
Tel. (040) 370846 - Fax (040) 633307

DAROVI

Za štandreško cerkev: namesto cvetja na grob Rodolfa Černica daruje svakinja Marica Leban 100.000 lir.

Za cerkev v Rupi: N.N. 100.000; N.N. 30.000; N.N. 30.000 lir.

Za cerkev na Peči: starši ob krstu male Sare 100.000; Štefanija Malič ob krstu vnuinje Sare 50.000 lir.

Za Slomškov dom: Goričan 300.000 lir.

Za slovenske misijonarje: ob rojstnem dnevu Antona Lupetina žena Marica Pahor 200.000 lir.

Za misijone: N.N., Nabrežina 700.000 lir.

Za sirote vojnega nasilja v bivši Jugoslaviji: ob prerani smrti dragega nečaka Davida Tomsiča stric Evgen in teta Jožica 500.000 lir.

Za otroke v Bosni: Štefanija Malič ob krstu vnuinje Sare 50.000 lir.

Za Bosno: Pierina Slavec, Frankovec 50.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Gruden 35.000; Pangos ob krstu Nine Bembi 150.000; bolniki 200.000; ob poroki Sette-Busechian 400.000; Visentin 20.000; Švara 5.000; Pertot 150.000; Trobec 20.000; Visentin 40.000; Zidarič Milena 100.000; Kakeš 150.000; Jusarji 50.000; Caharija 5.000; Pertot 50.000; Mandič 55.000; Radovič 20.000; Caharija 15.000; Boschetti 150.000; Caharija 85.000; Pertot 10.000; Visentin 45.000.

Za cerkev v Ricmanjih: druž. Vatovec v spomin na pok. Ido Pregarc 50.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor v Ricmanjih: v spomin na Ido Pregarc druž. Romano 25.000 lir.

Za slovenske misijonarje Družina Kovic, Podgora 50.000 namesto cvetja na grob Avguštine Blažina.

Za misijonarja Radka Rudeža B.R. 500.000 lir.

Za slovensko Karitas Razni darovalci 300.000 lir.

Čestitke

● Skupaj z Nevjo, Maurom, Simonom Petrom in Andrejko se veselimo rojstva male Jasne. Božji blagoslov naj jo spremlja vse dni njenega življenja.

Zakonska skupina

● Močnega bobra in Planiko, Simona in Andrejko je razveselila mala Jasna. Z njimi se veseli vsa skavtska družina.

● Slovenska skupnost krščanskega življenja priskrbeno čestita Nevji in Mauru ob rojstvu hčerke Jasne.

● Meseca julija je obhajal 25. obletnico mašništva p. Hadrijan Brajnik. Čestitajo mu znanci in prijatelji, posebej družina Živec iz Trsta.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I.
00480890318

Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modul (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član: ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV